

ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΔΑ

ΕΤΟΣ Η' 29 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1908

ΠΕΤΡΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ ΓΚΥΣ

Ο αγαπητός φίλος κ. Νίκος Α. Βένης, δ εύσυνειδητής της πατρίου ήσορίας μας, έδημοσίευσε λαμπράς ἐπανορθώσεις περὶ Σολωμοῦ εἰς τὸ τεῦχος 152 τῶν «Παναθηναίων» λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ ἐσφαλμένας παρεκβάσεις τοῦ κ. Σάμα, ἀφορώσας τὸν ἔθνικόν μας ποιητὴν καὶ ἔνα ἐκ τῶν μεγάλων φιλέλληνων, τὸν Αὐγούστινον Πέτρον Γκυς (Guys). Εἰς τὸ τέλος ἐκφράζει τὴν εὐχὴν περὶ ἀναδιφήσεως τῶν ἀρχείων πρὸς εὑρεσιν τῆς ἀληθείας. Ἐκτελοῦντες τώρα τὴν εὐχὴν αὐτὴν δημοσιεύομεν σημείωμα περὶ τοῦ ἀλησμονήτου τούτου φιλέλληνος καὶ τῶν δύο οὐρῶν του. Νομίζουμεν, διτὶ τοῦτο θάειχαιριστήρι τοὺς ἀναγνώστας τῶν «Παναθηναίων», καθότι τὸ ὄνομα τοῦ Guy, ὁ δποῖος ἀπέθανεν εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ ἐνταφιάσθη παρὰ τὸ Ἀγιον Βῆμα τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῶν Χαρίτων, εἰνε δόνομα ἀγαπητὸν εἰς πάντα Ἑλληνα τρέφοντα αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς εὐεργετήσαντας τὴν πατρίδα μας ἵδια κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας.

Ο Guyς ἐγεννήθη ἐν Μασσαλίᾳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ὄγδοης ἔκατον ταετηρίδος. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὸ δποῖον ενδοκίμησε ἐνεκα τῆς τιμιότητος καὶ τῆς εὐφυΐας του. Κατεγίνετο συγχρόνως εἰς τὰς κλασικὰς μελέτας καὶ ἥγάπα πολὺ τὴν ἀρχαιολογίαν. Περιοδεύων διὰ τὸ ἐμπόριον ἐμέλετα τὰ ἀρχαῖα λειψάνα καὶ τὰ ἥμη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν κατοίκων.

Πολλάπις μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, Σμύρνην καὶ εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἴγαίου. Ἐπισταμένως περιηγήθη τὴν Ἑλλάδα κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὸν Ὁμηρον καὶ τὸν Παυσανίαν διὰ νὰ εὕρῃ τὰς ἀρχαῖας τοποθεσίας. Μεγάλην ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς ἀρχαῖας Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλλάδος τῶν χρόνων του. Κύματα συγκινήσεως ἐπλημμύρουν τὴν καρδίαν του, βλέποντος τὰς Ἑλληνικὰς χώρας καὶ τοὺς Ἑλληνας τῶν ἡμερῶν του, ἐνῷ ἥκτινοβόλει ἐν τῇ

φαντασίᾳ του ἡ ἐποχὴ τοῦ Περιιλέους καὶ ἐμάγευναν τὸ πνεῦμα του τὰ ἀθάνατα ἔργα τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, καλλιτεχνῶν καὶ λογογράφων καὶ τὰ ἀμλα των κατὰ τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς χώρας των καὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Διαρκῶς μελετῶν τοὺς Ἑλληνας τῶν ἡμερῶν του, κατώρθωσε νὰ ἀποδεῖξῃ κατὰ πόσον οἱ νεώτεροι Ἑλληνες διμοιάζουν εἰς τὰ ἥμη καὶ ἔθιμα πρὸς τοὺς προγόνους των. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σοβαρῶν τούτων μελετῶν ἔγραψεν εἰς πολλὰς ἐπιστολὰς ἀπὸ τὸν Ἰανουαρίου 1750, ίδιως πρὸς τὸν Bourlet de Montredon, ἀνδρα εὐπαίδευτον καὶ φιλότεχνον. Ομιλεῖ περὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, τοῦ ἴματισμοῦ, τοῦ χαρακτῆρος, τῶν κοινωνικῶν ἔθιμων, τῆς λαογραφίας, τῶν ἰδροτῶν, τῶν σύμποσίων, τῶν τεχνῶν, τῆς προφορᾶς τῆς γλώσσης, τοῦ χοροῦ, τῶν παιγνιδίων, τῆς φιλόξενίας, τοῦ γάμου, τῶν κηδειῶν, τῆς ταφῆς, τῆς μουσικῆς, τῆς ποιήσεως, κλπ.

Εἰς τὴν τελευταίαν ἐπιστολὴν ἡ δποία ἀπευθύνεται πρὸς τὰ τέκνα του, βλέπομεν τὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἔρωτα τοῦ ἀνδρός. Τὰς ἐπιστολὰς ταύτας ἐδημοσίευσεν ὑπὸ τὸν τίτλον: Voyage littéraire de la Grèce, ou Lettres sur les Grecs anciens et modernes, avec un parallèle de leurs moeurs πρώτην φορὰν τῷ 1771 εἰς δύο τόμους εἰς Παρισίους.

Αἱ ἐπιστολαὶ αὐταὶ ἐνεθουσίασαν τὴν λογίαν Ἑλλήνιδα σύζυγον τοῦ Λουδοβίκου Chénier, τὸ γένος Λουμάκη, ἥτις ἐσπευσεν δῶς καλὴ Ἑλληνίς, δπου ἦτο, πρὸς τὸν φιλέλληνα συγγραφέα ἐκφράζουσα ἀπειρον εὐγνωμοσύνην καὶ δίδουσα πληροφορίας καὶ συμπλήρωσιν περὶ τῶν Ἑλληνικῶν χορῶν ἵδια¹. Τινὲς τῶν ἐπιστολῶν

¹ Η περὶ τοῦ χοροῦ ἐπιστολὴ τῆς χωρίας Chénier μεταφρασθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Φωτηροπούλου ἐθημοσιεύθη ἐν τῷ Αιτικῷ Ημερολογίῳ τοῦ Ἀσωπίου τοῦ 1889.

τῆς περιωνύμου Ἐλληνίδος ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν τοίτην ἔκδοσιν τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Guyς, τὴν γενούμενην τῷ 1783 ἐν Παρισίοις ἐπίσης, βελτιωμένην καὶ περιέχουσαν καὶ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἔτυχαν καὶ ἵταλικῆς καὶ γερμανικῆς μεταφράσεως.

Συνέγραψε καὶ ἄλλα ἔργα, ἐν οἷς ἐκμέσεις περὶ τῶν ἐν Ἀγκύρᾳ ἐμπορίου καὶ νοσοκομείων, καὶ περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Μασσαλίας. Ἐκ τῶν ἀξιολόγων αὐτοῦ λόγων, διαπορεῖ τὸ ἐγκώμιον τοῦ μεγάλου ναύτον Duguay-Trouin διὰ τοῦ ὅποιον τῷ 1761 διηγωνίσθη μετά τοῦ Thomas εἰς τὸν φιλολογικὸν ἀγῶνα τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ἐφραβεύνθη ὁ Thomas, οὐχ ἡτον ὅμως ἡ μεταξὺ τῶν δύο ὀντιζήλων φιλία δὲν ἐμειώθη. Περιέγραψε καὶ ἄλλα ταξείδιά του. Τῷ 1744

τὸ ἀπὸ Κωνσταντίνουπόλεως εἰς Σόφιαν εἰς 31 ἐπιστολάς. Τῷ 1748 τὸ ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Σμύρνην καὶ Κωνσταντίνουπόλιν εἰς ἐπιστολὰς τρεῖς, αἱ δυοῖς ἐγράφησαν εἰς τὴν Μήλον. Τῷ 1762 τὸ ταξείδιον εἰς Ὀλλανδίαν καὶ Δανίαν εἰς τέσσαρας ἐπιστολάς. Τῷ 1772 τὸ εἰς τὴν Ἰταλίαν εἰς 26 ἐπιστολάς. Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὰ ταξείδια ταῦτα δὲν διακρίνεται ἡ πολυμάθεια καὶ δὲν ἔνθουσιασμὸς καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀνά τὴν Ἑλλάδα περιοδείας. Ὁ σκοπὸς αὐτῶν τῶν περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἐπιστολῶν ἦτο νὰ δειξῃ εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἀν δὲν ὑπῆρχεν τότε εἰς τὸν Εὐφωπαῖς κόσμον χάρτην Ἑλληνικὸν Βασίλειον, ὑπῆρχον δῆμοις Ἑλληνες καὶ ἐλληνικὰ λέγια μεγάλα. Τούτου ἔνεκα τὸ ταξείδιον τοῦτο ἀνεγνώσθη ἀπλήστως καὶ ἄπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ σήμερον ἀναγινώσκεται εὐχαρίστως ἔνεκα τῶν πολλῶν καὶ καλῶν εἰδήσεων ἃς περιέχει. Εἶνε ἀπὸ τὰ ὠδαιότερα καὶ διδακτικώτερα ταξείδια, τὰ δυοῖς ἐγράφησαν περὶ Ἑλλάδος, διότι εἶνε ὅλον γραμμένον μὲ καρδίαν καὶ νοῦν.

Ο Γουγιώνετο καὶ εἰς τὴν ποίησιν. Ἐδημοσίευσε τὰς Poésies fugitives καὶ μεταφράσεις Λατίνων ποιητῶν. Ὁ φιλόπονος οὗτος ἀνήρ, μετὰ θάνατον ἀφῆκεν ἀνέκδοτα ἔργα, ἐν οἷς καὶ μελέτην περὶ τῶν Ἑλλήνων συγχραφέων καὶ τὸ ἐγκώμιον τοῦ Silethrop. Ἐπίσης εἶχε συλλέξῃ καὶ ἄλλας πληροφορίας ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν διὰ νὰ τὰς προσθέσῃ εἰς νέαν ἔκδοσιν, ἣν κατὰ νοοῦ εἶναι γὰρ κάμψει τοῦ ἀνά τρων Ἑλλήδα τεξσεῖδίου του.

ειχε να καμη του ανα την Ελλαδα ταξειδιον του.
Τω 1550 έγενετο πρύτανις της Ακαδημιας
της Μασσαλίας, και τῷ 1756 αντεπιστέλλον μέλος
του γαλλικού ξενικού ίνστιτούτου.

— 1 —

Τὰ δύο τέκνα αὐτοῦ ἔχουσι καὶ ἐκεῖνα τὴν σπουδαιότητά των ἐν τούτων μάλιστα συνδέεται μετὰ τῆς ιστοοίας μας.

Κατὰ πρῶτον γράφομεν δύο γραμμὰς διὰ τὸν δευτερότοκον υἱὸν καὶ ἔπειτα περὶ ἐκείνου ὅστις μετὰ τῆς ιστορίας μας συνδέεται.

⁹Ἐκαλεῖτο Πέτρος Ἀμβρόσιος. ¹⁰Ο πατήρ του δὲ εἰσῆγαγεν εἰς τὸ ἔμπρόιν καὶ φυσικῷ τῷ δόγμῳ, εἶχε κέντρον τῶν ἐργασιῶν του τὴν Ἀναολήν. Κατόπιν ἡκολούθησε τὸ διπλωματικὸν στάδιον, γενόμενος πρόξενος ἐν Σαρδινίᾳ καὶ ενεικός πρόξενος ἐν Τριπολίτιδι καὶ Τριπόλει ἢντι Συρίας.

Κατεγίνετο καὶ εἰς τὰ γράμματα. Ἐδημοσίευ-
σεν ἐπιστολὰς περὶ τῆς Τουρκίας, εἰς τὰς δύοις
αελετὸν τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἡ Τουρκία ἀπέκτησε
τὴν δύναμίν της καὶ τὴν ἔχασε, μελέτην περὶ τοῦ
Αντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς καὶ μίαν χωματίαν
απάτην μύησιν τοῦ Γολδόνη La Maison de Mo-
rièrē. Ἀφῆκε καὶ ἀνέκδοτα ἔργα ἐν οἷς πολ-
λὰς ἐπιστολὰς περὶ τῶν χωρῶν ἃς περιηγήθη
καὶ ἐμελέτησεν.

‘Ο ἔτερος υἱὸς ἦτο ὑποπρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Ζακύνθῳ. Δὲν διέπρεψε οὕτε εἰς τὰ γράμματα, ὅπερ διὰ τὴν διπλωματικήν του ἴκανότητα. Ἐκεῖτο Κωνσταντῖνος, ἦτο μορφωμένος, ἀλλὰ κακῆς εἰστεῶς καὶ ἰδιοτελῆς ὥδησμενος ἀπὸ ταπεινὸν υμφέρον ἐδημιούργησε διπλωματικὸν σκάνδαλον μεταξὺ τῆς Κυθερώνεως τον καὶ τῆς Βενετίης καὶ ἐξέθεσε τὴν φιλοτιμίαν τῆς Ζακύνθου.

Ο ἐπιφανῆς πατήρ καὶ μέγας φιλέλλην, ἐσκέ-
θη νὰ διέλθῃ τὸ γῆρας εἰς τὴν Ζάκυνθον,
που τὸ κλῦμα είνε τόσον ἔξαισιον, καὶ νὰ ἀπο-
άνη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ υἱοῦ του. Ἐνῷ διῆγε
ντω εὐτυχῆς, τῇ 20 Ὁκτωβρίου τοῦ ἔτους 1796
ἔρρογάγη ἐν τῷ προξενείῳ πυρκαϊά. Ὁ φιλέλλην
το ἀσθενής καὶ κλινήρης καὶ μόνος μετὰ τοῦ
πηρέτου. Ἡ πυρκαϊά ἔγινε τὴν νύκτα. Ὁ ἀσθε-
νής διέμενε πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης. Ως
ὁ θάυματος ἐσώθη ὑπὸ τοῦ ὑπηρέτου καὶ μετε-
ρέθη εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν τοῦ κόμητος
λούντζη, προδένου τῆς Δανίας.

Ο Βοανάρτης διεμαρτυρήθη. Έγινε παρά-
ης Ενετίσας ίκανοποίησιν καὶ τοῦ δράστου τὴν
ιωμαρίαν, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ἑγγράφου τοῦ
797. Καὶ δῆμος καὶ ἡ Βενετία καὶ ἡ Ζάκυνθος
σαν ἀνεύθυνοι ὡς ἀπεδείχθη. Ο δράστης ἦτο
ἴδιος δ πρόξενος, διὰ νὰ καταχρατήσῃ τὰ ξένα
ορήματα τῶν γάλλων ὑπηκόων ἐμπόρων, ἄτινα
πηγοχον εἰς τὸ Προξενεῖον!

Ἡ Βενετία ἦτο πάλεον ἀδύνατος ὥστε δὲν
δύνατο νὰ ἐπιτεθῇ ἐναντίον γίγαντος, καὶ νὰ
ώσῃ ἐν μάθημα. εἰς τὸν κακοῦργον ὑποπρόξε-
νον, δοτις διὰ νὰ καλύψῃ τὸ ἔγκλημα του, τὸ
φρομελετήθεν, ἐπεβάρουνε τὰς ἐντοπίους ἀρχαὶ
αἱ τὴν Ζάκυνθον καὶ ἐζήτει ἀποζημίωσιν διὰ
ὰ πτολεσθέντα!

* * *

‘Ο Βοωπάρτης, νικηφόρος, ἐπωφελεῖται τῆς δυναμίας τῆς Ἐνετίας, καὶ καταλαμβάνει τὴν Επτάνησον.

Τότε ὁ μέγας φιλέλλην *Gus* διωρίσθη διευ-
υτής τῆς δημοσίας ἐκπαίδεύσεως Ζαχύνθου.

ὅπως δεικνύει τὸ ἔγγραφον τὸ ὅποιον σώζεται
ἐν τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου.

Εἰς τὸν Hellénismόν, τὸ ἀξιόλογον περιοδικὸν ἐν Παρισίοις, ἐκδιδόμενον ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν Συμφερόντων, ἐδημοσιεύθη μελέτη τοῦ γνωστοῦ μεσαιωνοδίφου κ. Κ. Σάδα περὶ τῶν ὁργανωτῶν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ἐν ᾧ ἡ ἡρωΐς εἴνει ἡ ἡρθεῖσα ἐπιφανὴς Ἑλλήνις Chénier. Ὁ φιλόπονος οὗτος ιστορικὸς κάμνει καὶ παρεκβάσεις τινὰς περὶ τοῦ φιλέλληνος Guys, δινομίζει διδάσκαλον τοῦ Σολωμοῦ.

Λαβών ἀφοροῦντιν δ κ. Ι. Π. δημοσιεύει ἐν τῇ
Νέᾳ Ἡμέρᾳ ἀρδυρον τιτλοφθόρουμενον: «Ἡ ἐν
»Παρισίοις Μεγάλῃ Ἀρχόντισσα καὶ ἡ Ἑλληνικὴ
»Ἐπανάστασις, ἐπαναλαμβάνων τοῦ κ. Σάνθα
τὰς παρεκβάσεις. Καὶ πρῶτον ὅτι «δ Σολωμός
»ἡτο μαθητῆς τοῦ ἐν Ζακύνθῳ δολοφονηθέντος
φιλελληνικωτάτου Cuys, γράμματέως καὶ ἀπο-
»στόλου τῆς κυρίας Σενιέ», καὶ ὅτι: «ἐν συγκι-
»νήσει ἡ Ξανθή ἡ Ἐλισάβετ Λουιζάη—ἡ Ché-
»piere —ἀπεχαιρετίσει μετὰ τῶν πέντε αὐτῆς
»τέκνων τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου, ἀς ἐπέρωτο
»ἴνα μὴ ἐπανίδῃ πλέον, δ δὲ βιογράφος αὐτῆς
»Βουηνίετες ἐκ παραδόσεως γινώσκων τὸν ποιη-
»τικὸν ἀποχαιρετισμὸν τῆς μελλουσῆς Σαπφοῦς
»κατέστρωσε τοῦτον ἰδιοτόπως ἐν πεζικῇ ψυ-
»χολογίᾳ ἀλλ᾽ ἡ δημοτικὴ τῶν Ἑλλήνων ποίη-
»σις διέσωσε μέχρις ἡμῶν ψάλλουσα τὸν περι-
»παθη ἀποχαιρετισμὸν εἰς στίχους τοὺς δρούσις
»օίκογενειακὸς φύλος Νικόλαος Φώσκολος ἔλα-
»φρως διώρθωσεν εἶνε δὲ οὗτος τὸ γνωστὸν
»ἄσμα τῆς Ξανθούλας τὸ κοινῶς ἀποδιδόμενον
»εἰς τὸν Σολωμόν».

Τὰς νέας ταύτας εἰδήσεις περὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ τὰς παραδεχθῶ- μεν διὰ τοὺς ἔξῆς λόγους.

‘Ο Σολωμός, ως ἐπισήμως εἶνε γνωστόν, ἔγεννήθη τῷ 1798, ἐνενήντα δύτικώ.

Ο μέγας φιλέλλην Guys ἀπέθανεν εἰς Ζάκυνθον καὶ δόταρος του ενδύσισται εἰς τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τῶν Χαρίτων—Santa Maria delle Grazie. Εἶναι τὸν τελευταῖ

Santa Maria della Grazie. — Εἰς τὸν τοίχον, ἐπὶ τοῦ τάφου, κεῖται ἡ γνωστὴ ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή, ἡ πολλάκις ἀναδημοσιευθεῖσα, γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀναστάσιου Λούντζη, εἰς τὴν δοπίαν ἀναφέρεται ὅτι ἀπέθανε τῷ 1799 ἐνετῆντα ἐννέα, ἐτῶν 79 ἐβδομῆντα ἐννέα. Δυστυχῶς μεθ' ὅλας τὰς ἔρευνας μας εἰς τὰς ὁροχειοφυλακεῖα Ζακύνθου ἔνθα σώζονται τὰ βιβλία τῶν θανῶν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὸ ὁροχεῖον τῆς δυτικῆς ἐπισκοπῆς Ζακύνθου δὲν ἥδουν θήμημεν νὰ εὑρισκεμεν τὴν ἐπίσημον πρᾶξιν τῆς θανῆς του. Εἰς τὸ βιβλίον τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἅγιου Μάρκου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, σωζόμενα εἰς τὸ ὁροχειοφυλακεῖον Ζακύνθου,

ως την θανήν, νά ἐνθυμήθῃ ἔπειτα ἀπό πολ-
άς ἡμέρας καὶ νά προσεκόλλησε χαρτάκι καὶ
αστέτεσυ. Ὁταν δύνως τὰ βιβλία προεδρήσουν

αρεπεσεν; Οταν ομιως τα ριρια παρεδουσησαν
ες το άρχειοφυλακειον, τετοιο χαρτάκι δεν
πήρχε, διοτι δε εφημεριος παραδιδων τα βιβλια,
ες το τέλος σημειοι και τα προσοπολημένα
αρτάκια. Κι άλλαχον δν απέθανε, θα έγινετο η
ράξεις, άφου ένεταφιασθη ένταυθα. Νὰ έλησμό-
ησε νὰ την γράψῃ δε εφημεριος; Μᾶς φαίνεται
άπως δύσκολον. Ο χρόνος ίσως θὰ λύσῃ τὸ
ήτημα. Εύτυχως έχομεν την χρονολογίαν της
πιτυμβίου πλακαδός 1799. Νομίζομεν πολὺν ἀστειόν
γράψας την ἐπιγραφὴν δε εὐπαίδευτος Λούν-
της νὰ ξκαμε λάθος εἰς την χρονολογίαν. "Αν
σφαλεν έστω δι χαράκτης λιθοξόος, δι Λούντης
ἐν ἄφινε τὸ λάθος. Οι ἀριθμοι τῆς χρονολο-
γίας είνε λατινικοὶ και τὸ λάθος είνε κάπως
υσκολώτερον. Μᾶς φαίνεται ἀδύνατον νὰ έχα-
άχθῃ τὸ X πρὸ τοῦ C και τότε νὰ απέθανε
ῷ 1819 ή νὰ προσέμεσε κατὰ λάθος τὸ X και
ότε απέθανε τῷ 1809. Αὐτὰ τὰ λάθη δὲν ἐπι-
οέπονται, νομίζομεν, νὰ γίνουν δταν ἐπιστατῇ
παίδευτος ἀνήρ. Τῷ 1827 ἐδημοσιεύθη ἐν Πα-
ισιοις δ ὅγδοος τόμος τῆς Biographie Nou-
elle des Contemporains, ou Dictionnaire
historique et raisonné de tous les hommes
ui, depuis la révolution française ont
equis de la célébrité κτλ. Φυσικῷ τῷ λόγῳ
ν αὐτῷ ὑπάρχει και τὸ βιογραφικὸν σημείωμα
οῦ Gūys, κατὰ τὸ διοῖον ἐγεννήθη περὶ τὸ
722 και απέθανε ἐτῶν ἐβδομῆντα ἐννέα, τὸ
τος 1801. "Η ἐπιτύμβιος ἐπιγραφὴ και τοῦτο τὸ
εξικὸν συμφωνοῦσι δτι απέθανεν ἐτῶν 79 ἐβδο-
ῆντα ἐννέα." Εστω πρὸς στιγμὴν νὰ είνε ἀληθῆς
χρονολογία 1801, δὲν είνε δυνατὸν νὰ ὑπῆρ-
χεν δι Guys διδάσκαλος τοῦ Σολωμοῦ ὅντος, τῷ
801, ἐτῶν τεσσάρων. "Εως δτου εὐρεθῇ — ἀν
ώζεται παραπεταμένη — η ἐπίσημος πράξεις τῶν
αιῶν, πρέπει νὰ πάραδεχθῶμεν δτι απέθανε τῷ
799 ἐνενήντα ἐννέα και δτι δὲν ὑπῆρξε, φυσικῷ
λόγῳ, διδάσκαλος τοῦ Σολωμοῦ.

¹Ἐλθωμεν τῷδε εἰς τὴν Σανδούλαν τοῦ Σο-
ώμου. ²Ἡ νέα αὗτη πληροφορία περὶ τοῦ ποιή-
αντος τὸ ὕδαινον τοῦτο ποιηματάκι μᾶς φαίνε-
ι πολὺ πάρα πολὺ περίεονος διὰ τὸν ἔξης λόγον.

Ο δείμηστος Σπυρίδων Τρικούπης, φίλος αι διδάσκαλος του Σολωμού, ως γνωστόν, γράψαν τη 25 Μαΐου του ἔτους 1859 πρὸς τὸν Λάκωναν Πολυλάν ἐκ Λονδίνου, λέγει πρὸς τοὺς λλοις, δτὶ: «... μία ἔβδοιμάδα μόλις ἔχει παρέλθη ἀπὸ τὴν πρώτην μας συνομιλίαν — δηλαδὴ διὰ τὰ γράφη ἐλληνικά — καὶ ἔμεινα ἔκθαμβος ἀκούων τὸν Σολωμὸν νὰ μού ἀπαγγέλῃ ἐν ἄσμα του ἐλληνιστί:

»Τὴν εἶδα τὴν ξανθοῦλα, τὴν εἶδα ὅταν ἀργὰ
»ἐκίνησε ἡ βαρκοῦλα ρὰ πάγι στὴν ξενιτειά.
»⁵ Ήτον ἡ ποώτη του ἑλληνικὴ σύνθεσις. Μόλις

»έγεινε τὸ ἄσμα γνωστόν, δῆλη ἡ Ζάκωνθος τὸ ἐτραγουδούσε καὶ ἔνα ἑσπέρας οἱ συμπατριῶται τοῦ πολυπληθεῖς ἥλθον καὶ τὸ ἐτραγούνδησαν ὑπὸ τὰ παράθυρά του. Τοῦτο τὸν συνεκίνησε πολὺ¹.

¹ Ή ἐπιστολὴ αὕτη τοῦ Τρικούπη ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον μεταφρασμένη Ἑλληνικά εἰς τὰ Παναθήναια 15 Ιουλίου 1902. Τὸ δὲ γαλλικὸν κείμενον ἐδημοσιεύθη τῷ 1903 εἰς τὴν "Εὐθεσιν τῶν πεπράγματων τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Σολωμοῦ.

ΜΟΙΡΕΣ

Αργά, βαρειά κι' ἀκόμα σὰν βγαλμένα
Μέσα ἀπὸ νύχτες μακρινές ἀγνωστων χρόνων,
Ἀπάνω στὰ λιθόστρωτα ἀντηχοῦν συρμένα,
Κάποια χαμένα βήματα, λησμονημένα,
— Τὰ μνησικὰ παράπονα τῶν παραπόνων.

"Ατονα σωματάκια ἀποσωμένα,
Πρόσωπα ποὺ δὲ φαίνεστε μέσ' στὸ σκοτάδι,
"Αστρα, ματάκια ἐσεῖς μισοσβυθυμένα,
Καὶ στεναγμοὶ βγαλμένοι ἀπὸ τὸν Ἀδη,
Φαντάσματα βονβά, μανδοντυμένα,
Ποὺ ἀφίνετε τοὺς τάφους σας βράδυ σὲ βράδυ,
Καὶ δείχνετε, δὲ λέτε, περοπατεῖτε μόνον,
Μὲ τὰ παληὰ παράπονα τῶν παραπόνων.

M. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΑΠΟ "Τ' ΑΝΟΙΧΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ,,

Κάτω ἀπὸ τὴν στέγη τοῦ ζευγᾶ στὰ καπνισμένα ξύλα
Φυσάει ὁ βροιᾶς στὴν ἔρημη φωλιὰ μὲν ἀνατρυχίλα
Καὶ σέρνει τὰ μηνύματα τῆς βαροχειμωνίας,
Κατὰ τὸν κάμπο χύνοντας τὸ δάκρυ του ὁ χιονιᾶς!

Τὰ στάχνα δὲν βεργολιγοῦν, τὸ ἀλώνια δὲν γυρίζουν.
Τὰ βωδαμάξια σώπασαν στὶς ρύμες πιὰ νὰ τρίζουν
Καὶ τώρα μὲν τὸ διάπλατο τὸν κάμπο μοναχός,
Σαλεύει τὸ ἀργοπάτητα τὰ πρόβατα ὁ βοσκός!

ALEX. Δ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ἐρωτῶμεν:

Εἶνε ποτὲ δυνατὸν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ Σολωμὸς διὰ πρώτην Ἑλληνικὴν σύνθεσίν του

θ' ἀπήγγελε εἰς τὸν Τρικούπην ξένον ἔργον;
Εἶνε ποτὲ δυνατὸν νὰ εἰχε τὸ θάρρος νὰ δώσῃ εἰς τοὺς συμπολίτας του καὶ εἰς τοὺς ξένους ἀντίγραφον ξένου ποιήματος, διὰ ἔργον τῆς φαντασίας του;

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΜΟΝΟΤΟΝΙΑ

Τὴν μιὰ μονότονην ἡμέραν ἀλλη μονότονη, ἀπαράλλακτη ἀκολούθει. Θὰ γίνονται τὰ ἴδια πράγματα, θὰ ξαναγίνονται πάλι — ἡ δύοις στιγμές μᾶς βρίσκουνται καὶ μᾶς ἀφίνονται.

Μῆνας περνᾶ καὶ φέρονται ἀλλον μῆνα.
Ἄντα ποὺ ἔρχονται κανεὶς εὔκολα τὰ εἰκάζειν εἶναι τὰ χθεσινὰ τὰ βαρετὰ ἐκεῖνα.
Καὶ καταντᾶ τὸ αὐλό πιὰ σὰν αὐλό νὰ μὴ μοιάζει.

K. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΑΣΣΙΑΝΟΣ

Ο "Άγιος Κασσιανός, ὃς ἀγιος, ποὺ εἴταν, καθόνταν στὸν Παραδεῖσο μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀγίους, καὶ παθεμέρα λάβαινε τὴν διαταμένη του διακονιά, ποὺ ἔβγανε ἀπὸ τὰ χρυσαφένια μαγειρεία τοῦ παλατίου του Θεοῦ.

Εἶχε κι' αὐτός, σᾶν τοὺς ἄλλους τοὺς Παραδεῖστες, τὸ κελλί του καὶ τὸν ἄγγελο, ποὺ τὸν ὑπηρετοῦσε, καὶ πόρευε ζωὴ χροιάσμενη.

Δὲν εἶχε καμιὰ δουλειὰ νὰ κάνῃ, παρὰ νὰ πηγαίνῃ κάθε πρωὶ μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀγίους μπροστὰ στὸν θρόνο του Θεοῦ νὰ προσκυνάῃ, κι' ὑπερερα ὅλην τὴν ἡμέρα περίπατο μέσα στοὺς χιλιομύριους ἡποντούς του Παραδείσου. Σ' αὐτὸν τὸ διάστημα δποτε ἥθελε ἔψαλλε, δποτε ἥθελε ἔτρωγε κι' ἔπινε, κι' δποτε ἥθελε κοιμῶνται. Παραδείσιος μαθές.

Μιὰ μέρα ἀπὸ τῆς πολλὲς πῆγε καὶ κάθησε σιμὰ στὴν θύρα τοῦ Παραδείσου καὶ τραβοῦσε τὸ κομπολόγι του. Τὸν εἶδε ὁ Απόστολος Πέτρος, ὁ κλειδοκύτορας τοῦ Παραδείσου, καὶ τοῦ εἶπε:

— Κόπιασε, "Άγιε μου, στὸ Γραφεῖο μου, νὰ ποῦμε τίποτε, καὶ νὰ σὲ κερδάσω κανέναν καφέ...

Στὸ προσκάλεσμα τοῦ Απόστολου Πέτρου, ὁ "Άγιος Κασσιανός—φαίνεται θὰ τοῦ τραβοῦσε καρδιά του καφὲ ἐκείνη τὴν στιγμὴ—ἀμέσως σηκώθηκε καὶ μπῆκε στὸ Γραφεῖο τοῦ θυρωδοῦ.

— Προσκυνῶ σας! Εἰπε ὁ "Άγιος Κασσιανὸς στὸν Απόστολο Πέτρο, κι' ἔκλινε τὸ σῶμα του πρὸς τὰ ἐμπρός.

— Προσκύνα τὸν Θεό!

Τοῦ ἀπολογήθηκε ὁ Απόστολος Πέτρος.

— Καὶ πῶς τὰ περνᾶς ἔδω στὴν θύρα μὲ τὰ κλειδιά;

— Κόλος, "Άγιε μου, κόπος!

Καὶ ἐνῷ ἐτοιμάζονται νὰ ἔξακολουθήσῃ τὴν κοινέντα του, «τσιάκ - τσιάκ» ή θύρα. Πάιρνει τὰ κλειδιά ὁ Απόστολος Πέτρος καὶ βγαίνει ν' ἀνοίξῃ...

— Ποιὸς εἶναι;

Φωνάζει ὁ Απόστολος Πέτρος.

— Εἶμαι μιὰ καραβιά κηρὶ (ἀπολογίεται ἀπὸ ἔξω μιὰ φωνὴ) καὶ στέλλομαι ἀπὸ τὸν Κόσμον στὸν Παράδεισο...

— Γιὰ ποιὸν στέλλεσαι;

— Ερωτάει ὁ Απόστολος Πέτρος.

— Στὸν "Αη - Νικόλα. "Απολογίεται ἀπὸ ἔξω φωνή.

Βάνει τότε ὁ Απόστολος Πέτρος τὴν κλειδα στὴν κλειδωνότρυπα καὶ τὴν στρέψει τρεῖς φορές «Γουουουουού» ἔτροξε ή θύρα, ἀνοίγονται, καὶ μπαίνει μέσα ἡ καραβιά μὲ τὸ κηρὶ. "Ενας ἄγγελος τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Αποστόλου Πέτρου ἀκολούθησε τὸ κηρὶ γιὰ νὰ τοῦ δεῖξῃ τὸ κελλὶ τοῦ "Αη-Νικόλα.

— Εκλεισε τὴν θύρα καὶ γύρισε στὸ Γραφεῖο του, γιὰ νὰ ἔξακολουθήσῃ τὴν διμήλια μὲ τὸν "Αη - Κασσιανό.

— Πῶς σὲ λέν τὴν ἀγιωσύνη σου;

Ρώτησε τὸν "Αη - Κασσιανὸν ὁ Απόστολος Πέτρος.

— Δοῦλος τοῦ Θεοῦ!

Τοῦ ἀπολογήθηκε ὁ Απόστολος Πέτρος κι' ὡς ν' ἀνοίξῃ καὶ νὰ εἰπῇ μιὰ διμήλια «τσιάκ - τσιάκ» πάλι ή θύρα.

Πάιρνει πάλι τὰ κλειδιά ὁ Απόστολος Πέτρος καὶ βγαίνει ἔξω ν' ἀνοίξῃ.

— Ποιὸς εἶναι;

Φωνάζει πάλι.

— Είμαι ένα καμηλοφόροι θυμιάμα και στέλλομαι άπο τὸν Κόσμο στὸν Παράδεισο.

· Απολογιέται μιὰ φωνὴ ἀπ' ἔξω.

— Σὲ ποιὸν στέλλεσαι;

— Στὸν "Αη-Νικόλα.

Βάνει δὲ Ἀπόστολος πάλι τὴν κλεῖδα στὴν κλειδωνότρυπα καὶ τὴ στρέφει πάλι τρεῖς φορές. «Γουνουνού!» ἔτριξε πάλι ἡ θύρα ἀνοίγοντας καὶ μπαίνει μέσα μιὰ ὑπερῷψη λιμήνης, ἐκκλησία, ἔχοντας στὴν κάθε γωνιά τῆς κι' ἔνα πανώροι θεωρατο καμπαναρεῖο.

· "Ενας ἄγγελος πάλι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀπόστολον Πέτρου ἀκολούθησε τὴν Ἐκκλησία μὲ τὰ καμπαναριὰ γιὰ νὰ τῆς δεῖξῃ τὸ κελλὶ τοῦ "Αη-Νικόλα.

· "Εκλεισε πάλι τὴ θύρα δὲ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ γύρισε πάλι στὸ Γραφεῖο του γιὰ νὰ ἔξακολουθῇ τὴν θυμιάμα του μὲ τὸν "Αγιο-Κασσιανό, ἀλλὰ πάλι ἔκει ποὺ ἀνοίγε τὸ στόμα του νὰ πῆ τὸν λόγο; «τσιάκ-τσιάκ» πάλι ἡ θύρα.

· Παίρνει πάλι τὰ κλειδιὰ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ βγαίνει πάλι ἔξω.

— Ποιὸς εἶναι;

· Φωνάζει πάλι.

· Εἴμεστε, ἀπολογήθηκαν χιλιάδες φωνές, δέκα χιλιάδες λειτουργίες καὶ στέλλομέστε ἀπὸ τὸν Κόσμο στὸν Παράδεισο.

— Καὶ πῶς τὰ πορεύεις, "Άγιε-Κασσιανέ" μου, ἐδῶ στὸν Παράδεισο;

— Καλὰ δὲ εὐχῶν σας . . .

· Απολογήθηκε δὲ "Άγιος-Κασσιανός.

— Οἱ εὐχὲς εἶνε τοῦ Θεοῦ!

· Απολογήθηκε δὲ Ἀπόστολος Πέτρος κι' ὁ δὲ ἀδοχίστη νὰ εἰπῃ μιὰ θυμιά, «τσιάκ-τσιάκ» πάλι ἡ θύρα.

— Ποιὸς εἶναι;

· Φωνάζει πάλι.

— Εἴμεστε χίλια ἀσκιὰ λάδι, καὶ στέλλομέστε ἀπὸ τὸν Κόσμο στὸν Παράδεισο.

· Απολογήθηκαν ἀπ' ἔξω μονομαῖς χίλια στόματα, κι' ἀχολόγησε δῆλος δὲ Παράδεισος.

— Σὲ ποιὸν στέλλεστε;

— Στὸν "Αη-Νικόλα.

· Βάνει δὲ Ἀπόστολος Πέτρος πάλι τὴν κλεῖδα στὴν κλειδωνότρυπα καὶ τὴ στρέφει πάλι τρεῖς φορές. «Γουνουνού!» ἔτριξε πάλι ἡ θύρα ἀνοίγοντας καὶ μπαίνει μέσα τὰ χίλια ἀσκιὰ λάδι.

· "Άλλος ἄγγελος πάλι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀπόστολον Πέτρου ἀκολούθησε τὸ λάδι νὰ τοῦ δεῖξῃ τὸ κελλὶ τοῦ "Αη-Νικόλα.

· "Εκλεισε πάλι τὴ θύρα δὲ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ γύρισε πάλι στὸ Γραφεῖο του νὰ ἔξακολουθῇ τὴν κουβέντα μὲ τὸν "Άγιο Κασσιανό, ἀλλὰ πάλι ἔκει ποὺ ἀνοίγε τὸ στόμα του γιὰ νὰ εἰπῃ τὸν λόγο: «τσιάκ-τσιάκ!» χτυπάει πάλι ἡ θύρα.

· Παίρνει πάλι τὰ κλειδιὰ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ βγαίνει ἔξω.

— Ποιὸς εἶναι;

· Φωνάζει πάλι . . .

— Εἴμαι, ἀπολογήθηκε μιὰ φωνὴ ἀπ' ἔξω, μιὰ ἐκκλησία καὶ στέλλομαι ἀπὸ τὸν Κόσμο στὸν Παράδεισο.

— Καὶ σὲ ποιὸν στέλλεσαι;

· Ρώτησε δὲ Ἀπόστολος Πέτρος.

— Στὸν "Αη-Νικόλα, ἀπορίθηκε ἡ Ἐκκλησία.

· Βάνει δὲ Ἀπόστολος Πέτρος τὴν κλεῖδα πάλι

στὴν κλειδωνότρυπα καὶ τὴ στρέφει πάλι τρεῖς φορές. «Γουνουνού!» ἔτριξε πάλι ἡ θύρα ἀνοίγοντας καὶ μπαίνει μέσα μιὰ ὑπερῷψη λιμήνης, ἐκκλησία, ἔχοντας στὴν κάθε γωνιά τῆς κι' ἔνα πανώροι θεωρατο καμπαναρεῖο.

· "Ενας ἄγγελος πάλι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀπόστολον Πέτρου ἀκολούθησε τὴν Ἐκκλησία μὲ τὰ καμπαναριὰ γιὰ νὰ τῆς δεῖξῃ τὸ κελλὶ τοῦ "Αη-Νικόλα.

· "Εκλεισε πάλι τὴ θύρα δὲ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ γύρισε πάλι στὸ Γραφεῖο του γιὰ νὰ ἔξακολουθῇ τὴν θυμιάμα του μὲ τὸν "Άγιο-Κασσιανό, ἀλλὰ πάλι ἔκει ποὺ ἀνοίγε τὸ στόμα του νὰ πῆ τὸν λόγο; «τσιάκ-τσιάκ» πάλι ἡ θύρα.

· Παίρνει πάλι τὰ κλειδιὰ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ βγαίνει πάλι ἔξω.

— Ποιὸς εἶναι;

· Φωνάζει πάλι.

· Εἴμεστε, ἀπολογήθηκαν χιλιάδες φωνές, δέκα χιλιάδες λειτουργίες καὶ στέλλομέστε ἀπὸ τὸν Κόσμο στὸν Παράδεισο.

— Καὶ σὲ ποιὸν στέλλεστε;

— Στὸν "Αη-Νικόλα!

· Βάνει πάλι δὲ Ἀπόστολος Πέτρος τὴν κλεῖδα στὴν κλειδωνότρυπα καὶ τὴ στρέφει τρεῖς φορές. «Γουνουνού!» ἔτριξε πάλι ἡ θύρα ἀνοίγοντας καὶ μπαίνει μέσα οἱ δέκα χιλιάδες λειτουργίες.

· "Άλλος ἄγγελος τῆς ὑπηρεσίας τοῦ "Άγιον Πέτρου ἀκολούθησε τές λειτουργίες γιὰ νὰ δεῖξῃ τὸ κελλὶ τοῦ "Αη-Νικόλα.

· Εκεῖ ποὺ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος γύριζε τὴ θύρα γιὰ νὰ τὴν κλείσῃ, ἀκούνει μιὰ φωνὴ:

— Μπάρμπα! Μπάρμπα! Μὴν κλείης τὴ θύρα, γιατὶ ἔχομαι γιὰ τὸν Παράδεισο.

· "Οἱ Ἀπόστολος Πέτρος γυρίζει καὶ βλέπε εναν κύριο.

— Τὸ εἰσιτήριο σου!

· Τοῦ εἶπε σοβαρά.

— Κι' αὐτὸς ἔβγαλε τὸ εἰσιτήριο του καὶ τὸ ἔδωκε τοῦ Ἀπόστολου.

· "Οἱ Ἀπόστολος Πέτρος τὸ πῆρε στὰ χέρια του καὶ τὸ ξέταζε ἀπέδω κι' ἀπέκει, σᾶ νὰ μὴν τοῦ φαίνοντας γνήσιο. "Εβαλε καὶ τὰ γυαλιά του γιὰ νὰ τὸ ἔξετάσῃ καλύτερα. "Ωμοιαζε σᾶν εἰσιτήριο καὶ δὲν ὅμοιαζε.

— Τί τὸ κυττάεις ἔτσι, μπάρμπα; Μπᾶς καὶ δὲ σ' ἀρέσει;

· Τοῦ εἶπε ὁ κύριος.

— Ποῦθε εἶσαι, παιδί μου;

· Τὸν ρώτησε δὲ Ἀπόστολος Πέτρος μὲ ἀγαθότητα.

— Απὸ τὴν "Ελλάδα! Πολίτης "Ελληνας!

· Απάνω σ' αὐτὸν τὸν διάλογο, τὸν ἐπλησίασε κι' δὲ Ἀγιος Κασσιανός.

— Ποιὸς εἶναι τοῦ λόγου του, γεροπαπούλη;

· Ρώτησε δὲ Ἀπόστολος Πέτρος.

— Εἶναι παιδί μου, (τοῦ ἀπολογήθηκε δὲ Ἀπόστολος) δὲ Ἀγιος Κασσιανός.

— Τί "Άγιος εἰν" αὐτός; (εἶπε μέσα του δὲ Ἑλληνας). Δὲν τὸν ἔχω ἀκούσει ποτέ . . .

· "Οἱ Ἀπόστολος Πέτρος δείχνει τὸ εἰσιτήριο στὸν "Άγιο Κασσιανὸ καὶ τοῦ λέγει ίδιαιτέρως:

— Πῶς σου φαίνεται αὐτὸς τὸ εἰσιτήριο, φίλε μου: Τὸ νομίζεις γιὰ γνήσιο;

— Σᾶ γνήσιο φαίνεται.

· Τοῦ ἀπολογήθηκε δὲ Ἀγιος Κασσιανός.

· "Οἱ Ἀπόστολος Πέτρος, σᾶ νὰ μὴν πείθονταν, ἔκανε καὶ μὲ ἀκληρή ἔρωτηση στὸν "Ἑλληνα.

— Καὶ τὴ δουλειὰ ἔκανες στὸν τόπο σου;

— Τὸ δικηγόρο!

· Τί θὰ εἰπῇ δικηγόρος; Πρώτη φορὰ μοῦ παρουσιάζεται ἀνθρωπός μὲ τέτοιο ἐπάγγελμα.

· Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἀνοίξεις ἔνα μεγάλο δεφτέρι, γύρισε χιλιάδες φύλλα, ἀλλὰ δὲν ηὔρει πανένα δικηγόρο νὰ εἰχει μπτῆ στὸν Παράδεισο.

· "Οἱ Δικηγόρος, ἀκούοντας στὴ θύρα τοῦ Παραδείσου δικηγόρος, εἶπε μέσα του.

— Χαρά σ' ἔμενα! Εδῶ θὰ κάνω τὴν τύχη μου!

· "Υστερά, γυρίζοντας πρὸς τὸν Ἀπόστολο Πέτρο τοῦ ἀπορίθηκε:

— Δικηγόρος, παππούλη μου, λέγεται ἔκεινος, που παρουσιάζεται στὰ δικαστήρια καὶ ὑπερασπίζεται τοὺς κατηγορουμένους.

— Σπουδαῖο ἐπάγγελμα νὰ ὑπερασπίζεται κανεὶς τοὺς κακούργους! Καὶ πῶς τότε ηρθες ἐδῶ;

· Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἔκανε κατηγορούτταξε τὸ εἰσιτήριο.

— "Οχι, παππούλη μου τοὺς πραγματικὸς κακούργους, ἀλλ' ἔκεινους, ποὺ κατηγοροῦνται ἀδικα.

— Α! ἔτσι; Χαίρω πολύ . . . Κόπιασε μέσα.

— Δέ θα μὲ δοηγήσῃ κανένας;

— Εἰν' εὔκολος δὲ δρόμος.

· Κι' δὲ οἱ Δικηγόρος ἔκανε νὰ τραβήσῃ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ Παραδείσου, δταν δὲ Ἀπόστολος Πέτρος τὸν ἔρωτησε:

— Δὲν μοῦ λέσ, χριστιανέ μου . . . (δὲ δικηγόρος γύρισε ν' ἀκούσῃ τὴν ἔρωτηση) εἶδες στὸ δρόμο νάρχωνται τίποτε πράγματα γιὰ ἐδῶ;

— "Αφησα πίσω μου ἔναν κόσμο ἐκκλησιές, καμπαναριά, πολυελαῖους, λαμπτάδες, λάδια, λειτουργίες . . .

· Ακούοντας αὐτὸς δὲ Ἀγιος Κασσιανός, πιάνει τὸ χέρι τοῦ Ἀπόστολου Πέτρου καὶ τοῦ λέγει:

— Σὲ προσκυνῶ καὶ καλήν ἐντάμωση . . .

— Τὸν Θεό! (ἀπορίθηκε δὲ Ἀπόστολος).

· Αλλὰ γιατὶ βιάζεσαι;

— Τί νὰ κάνω; Λείπω ἀπὸ τὸ κελλὶ μου ἀπὸ τὸ πωλή, καὶ μπορεῖ νάρχη ἔρωτης κανεῖς νὰ μὲ γυρεύῃ.

— "Ωρα σου καλή, ἄγιε μου, κι' ὅποτε θέλεις ἔλα νὰ τὰ ποῦμε . . .

· Οἱ "Άγιος Κασσιανός πήρε δρόμο μαζὶ μὲ τὸν Δικηγόρο.

· Οἱ Δικηγόρος

λειτουργίες . . . Αὐτὰ δόλα τὰ παίρνει ὁ Ἀη-Νικόλας μοναχά, ἐνῷ, διὸς ἀγίοι, πρέπει νὰ πάρωμε κι' ἔμεις οἱ ἄλλοι . . . Κατάλαβες;

— Ναι, ναι, κατάλαβα. Ἀνάγκη νὰ συντάξω μὲ ἀγωγὴν ἔναντίον τοῦ Ἀη-Νικόλα, διὸς σφετεροῦσται πράγματα, ποὺ ἀνήκουν καὶ σ' ἄλλους ἄγιους . . .

— Εἶσαι βέβαιος, διὸς θὰ βρῶ τὸ δίκιο μου;

— Αὐτὸς ἔξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Θεό. Πῶς καταλαβαίνεις; Εἶναι δίκιος ὁ Θεός;

— Καὶ πολὺ μάλιστα, ἄλλα δὲν θὰ ἔρῃ τί γένεται.

— Ἐγὼ δύμας τὸ ἀμφιβάλλω πολύ, εἴτε μέσα του ὁ δικηγόρος, διότι, δπως ἔβλεπα στὸν Κόσμο, οἱ μεγαλύτερες ἀδικίες πηγάζουν ἀπὸ τὸν Θεό. Ἄλλον κάνει πλούσιο, κι' ἄλλον φτωχό, ἄλλον εὐτυχισμένο κι' ἄλλον δυστυχισμένο, ἄλλον ἀμορφό κι' ἄλλον ἀσχημό, ἄλλον δίνει παιδιά κι' ἄλλους δὲν δίνει, ἄλλους τὰ παίρνει κι' ἄλλους τ' ἀφίνει. Αὐτὰ φαίνεται θὰ κάνει κι' ἔδω.

— Υστερα, γυρίζοντας πρὸς τὸν Ἀγιο Κασσιανό, τοῦ εἴπε:

— Αν εἶναι δπως λέσ, τότε ἀπὸ τώρα ἔχεις τὸ δίκιο στὸν κόρφο σου.

— Ενῷ ὁ Ἀγιος Κασσιανὸς χαίρονταν, ὁ Δικηγόρος δίπλωσε ἔνα χάρτι του μάκρου, πήρε τὴν πέννα του κι' ἀρχίσεις νὰ γράψῃ τὴν ἀγωγὴν:

ΑΓΩΓΗ

«Ἀγίου Κασσιανοῦ, κατοίκου Παραδείσου

ΚΑΤΑ

«Ἀγίου Νικολάου, κατοίκου δσαντώς

«Ἐν Παραδείσῳ τῇ 25 Φεβρουαρίου 01908

«Ἐνώπιον τοῦ Πρωτόδικείου Παραδείσου

«Ο ἀντίδικος, πρὸς πολλοὺς ἡδη χρόνου, σφετεριζόμενος τὰ εἰς ἄπασαν τὴν Κουνότητα τοῦ Παραδείσου ἀνήκοντα ἀγαθά, ἐνεργεῖ παρὰ τῷ Κόσμῳ καὶ τῷ ἀποστέλλονται ταῦτα ἐπ' ὀνόματί του μόνον, χωρὶς νὰ καρποῦνται ἄλλοι τις ἐκ τούτων. Μεταξὺ τῶν ἀδικούμενών παραδεισιτῶν τυγχάνω καὶ διπομαρτυρεῖς καὶ παρακαλῶ δπως κατὰ τὸν νόμον διαταχθῆ ἐμπροθέσμιας οὗτος νὰ μοὶ ἀποτίσῃ τὸ ἀνάλογόν μου, ἐξ ὅλων τῶν ποσοτήτων, ἀς ἔχει λάβει μέχρι σήμερον, ὃν ἀκριβῆς κατάλογος εἴδοκεται παρὰ τῷ κλειδοχάρτῳ τοῦ Παραδείσου Ἀπόστολῷ Πέτρῳ, καὶ νὰ πάνσῃ εἰς τὸ ἔξῆς διενεργῶν ἐπ' ὀνόματί του τὰς ἐκ τοῦ Κόσμου ἀποστολὰς κηροῦ, ἐλαίου, θυμαμάτος, ἐκκλησιῶν, λειτουργιῶν κ.τ.λ.

«Προτείνω¹ μάρτυρας τῶν διηγερῶν τούτων ἀποστολῶν τοὺς: 1) Ἀπόστολον Πέτρον, κλειδοχάρτορα τοῦ Παραδείσου καὶ 2-15 τοὺς παρ'

αὐτῷ εὑρισκομένους θεράποντας, οἵτινες συνοδεύουσιν ἔκάστοτε αὐτὰς εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς κατοικίας του.

Εὐπειθέστατος ὁ αἰτῶν

— Αμα ἐτελείωσε τὴν σύνταξιν τῆς ἀγωγῆς ἔδωκε τὸ δικηγόραφο στὸν Ἀγιο Κασσιανό, λέγοντάς του:

— Υπόγραψε!

— Ποὺ νὰ υπογράψω;

— Κάτω ἀπὸ τὸ «εὐπειθέστατος».

— Ο Ἀγιος Κασσιανὸς ὑπόγραψε, κι' ὑστερα τὸν ἔρωτησε:

— Καὶ τώρα;

— Τώρα, νὰ πάρῃς τὴν ἀγωγή σου καὶ νὰ πᾶς στὸν Γραμματέα τοῦ Κυρίου Θεοῦ καὶ νὰ τοῦ τὴν δώκης. Τ' ἄλλα ὑστερα ἔρχονται μοναχά τους.

Στὴ στιγμὴ δ' Ἀγιος Κασσιανὸς μιὰ καὶ δυὸς καὶ στὸν Γραμματέα τοῦ Θεοῦ: Τοῦ ἔδωκε τὴν ἀμορφό κι' ἄλλον ἀσχημό, ἄλλον δίνει παιδιά κι' ἄλλους δὲν δίνει, ἄλλους τὰ παίρνει κι' ἄλλους τ' ἀφίνει. Αὐτὰ φαίνεται θὰ κάνει κι' ἔδω.

— Υστερα, γυρίζοντας πρὸς τὸν Ἀγιο Κασσιανό, τοῦ εἴπε:

— Αν εἶναι δπως λέσ, τότε ἀπὸ τώρα ἔχεις τὸ δίκιο στὸν κόρφο σου.

— Ενῷ ὁ Ἀγιος Κασσιανὸς χαίρονταν, ὁ Δικηγόρος δίπλωσε ἔνα χάρτι του μάκρου, πήρε τὴν πέννα του κι' ἀρχίσεις νὰ γράψῃ τὴν ἀγωγὴν:

Τὸ ἄλλο τὸ πρωτὶ, ὅταν δ' Ἀγιος Κασσιανὸς πῆγε νὰ παρθουσισθῇ στὸν Θεό, μαζὶ μὲ δλους τοὺς ἄλλους ἄγιους, ὁ Θεός τὸν ἔρωτησε μὲ αὐτηρότητα:

— Διηγή σου εἰν' αὐτὴν ἡ ἀγωγή, Ἀγιε Κασσιανέ;

— Διηγή μου, Παμέγιστε!

— Απολογήθηκε δ' Ἀγιος Κασσιανός.

— Ποιός σου τὴν ἔφκιασε;

— «Ἐνας δικηγόρος.

— Δικηγόρος! (Ξεφωνήσεις δ' Θεός). Καὶ ποὺ βρέθηκε σ' αὐτὸν τὸν ιερὸν τὸν δικηγόρος!

— Χτές ηρθε ἀπὸ τὸν Κόσμο καὶ μένει στὸ κελλῆ μου.

— Αμέσως δ' Θεός διέταξε ἔναν ἀγγέλο νὰ πάῃ νὰ φέρῃ μπροστά του τὸν Δικηγόρο ἀπὸ τὸ κελλῆ τοῦ Ἀγιος Κασσιανοῦ.

Πέταξε δ' ἀγγέλος καὶ σὲ μιὰ στιμὴ ἔφερε τὸν Δικηγόρο στὸ θεῖκό παλάτι.

— Ο Θεός τότε φώναξε βαρυά - βαρυά:

— Ἀη-Νικόλα! Ἀη-Νικόλα!

Πουθενά δ' Ἀη-Νικόλας! Ήταν ἀπών.

Τότε δ' Θεός διάταξε ἐκατὸν ἀγγέλους ἄλλοι νὰ φέρουν γύρα τὸν Παράδεισο, κι' ἄλλοι νὰ κατεβοῦν στὴ γῆ καὶ στὲς θάλασσες νὰ βροῦν τὸν Ἀη-Νικόλα καὶ νὰ τὸν φέρουν μπροστά του.

— Αδικα τὸν γυρεύετε στὸν Παράδεισο (εἴπε δ' Ἀγιος Κασσιανός), αὐτὸς βρίσκεται πάντα στὴ γῆ γὰρ νὰ μαζεύῃ εἰσοδήματα.

— Σιωπή!

Τοῦ εἴπε δ' Θεός!

Δὲν πρόφτασε νὰ τελειώσῃ δ' Θεός τὴν λέξη του καὶ παρουσιάσθηκαν οἱ ἀγγέλοι, ποὺ είχαν σταλῆ στες θάλασσες, κι' ἔφεραν τὸν Ἀη-Νικόλα γυμνὸ μὲ τὸ σώβρακο μοναχά. Ετρεχαν τὰ νερὰ ἀπὸ πάνω του σὰ βρύσεται. Ετρεμε ἀπὸ τὸ κρυό καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια του ἔναν ναυτικὸ λιποθυμισμένο.

— Ποὺ είσουν;

Τοῦ φωνάξεις δ' Θεός μὲ καταβασμένα φρύνδια.

— Εκεῖ ποὺ μὲ προσκαλοῦσαν οἱ Χριστιανοί,

— Υψιστέ μου!

— Απολογήθηκε δ' Ἀη-Νικόλας.

— Καὶ τ' εἰν' αὐτός, ποὺ ἔχεις στὰ χέρια σου;

— Εἰν' ἔνας καπηλένος ναυτικός, μοναχοπαΐδι

τῆς μάννας του, ποὺ τὸν δροπαῖαν τὰ κύματα τὴν νύχτα, μὲς στὴν καρδιὰ τῆς Μαύρης Θάλασσας!

Τότε γυρίζει δ' Θεός καὶ λέγει τοῦ Ἀγίου Κασσιανού.

— Βλέπεις, γιατὶ δ' κόσμος στέλλει καράβια τὸ πηγί, τὸ λάδι, τὰ θυμιάματα κτλ., στὸν Ἀη-Νικόλα;

— Οποιος κοιμᾶται σὰν εσένα, καὶ στὸν Παράδεισο ἀγρίζεται, πάντα λησμονημένος θὰ είναι.

— Άλλα . . .

— Αρχισε νὰ διμιλήσῃ δ' Δικηγόρος.

— Στάσους μιὰ στιγμή! (τοῦ εἴπε δ' Θεός) Δὲν ηρθε ἀκόμη κι' ἀράδα σου!

— Υστερα γυρίζοντας πρὸς τοὺς ἄγιους δλους, τοὺς εἴτε:

— Τιμωρῶ τὸν Ἀγιο Κασσιανό, ἀφαιρῶντας τοὺς τὰ τρία τέταρτα τῆς ἀγιωσύνης του, καὶ τὸν καταδικάζω νὰ μὴ γιορτᾶται τρία χρόνια στὴν ἀράδα, καὶ νὰ γιορτᾶται μιὰ φορά στὰ τέσσερα χρόνια, κάθε 29 Φεβρουαρίου.

— Ο Ἀγιος Κασσιανὸς ἔκλινε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν ἐντροπή του, καὶ βλαστήμησε τὴν ὥρα, ποὺ ἔκανε τὴν γνωριμιὰ τοῦ Δικηγόρου.

— Μωρὲ δικαστήριο, ποῦναι τοῦτο!

Είπε δ' Δικηγόρος μέσα του.

— Άλλ' δ' Θεός τὸν ηρουσε κι' εἴπε στὸν Ἀπόστολο Πέτρο:

— Πῶς μπῆκε αὐτὸς ἔδω μέσα;

— Μὲ εἰσιτήριο, Υψιστέ μου.

Η ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΒΑΝΟΙ

B' 1

Διαμερίσματα τῶν Φιλιατῶν, τῆς Παραμυθιᾶς καὶ τοῦ Μαργαριτίου — Η Τσαμουριά — Διὰ τίνα λόγον οἱ Αλβανοί Τσάμιδες ὠνμάσθησαν οὕτω — «Ορια τῆς Τσαμουριᾶς» — Ορια τῆς Λιαπούνιας — Οι Αλβανοί Τσάμιδες μεταξὺ τοῦ Μαργαριτίου καὶ τῆς Παραμυθιᾶς μεταξὺ τοῦ Σουλίου² κυρίων καὶ τοῦ ποταμού Βιστρίτσας.

Οι Τσάμιδες Χριστιανοί τὸ πλείστον εἴναι εὐδωστοί, εὐσταλεῖς, εὐλαβεῖς πρὸς τὴν θρησκείαν, μάχιμοι καὶ ἀλαζόνες ἀλλ' ή ξενία είναι καὶ παρ' αὐτοῖς, ὃς καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Αλβανοῖς, ιερὰ καὶ ἡ καλὴ πίστις ἀπαράβατος, δταν ἡ γενονέμην περὶ οίσυδήποτε ἀντικειμένου συνεν-

¹ Απόστασμα ἐκ τοῦ ἀδημοσιεύτου συγγράμματος τοῦ ἐν Αλεξανδρείᾳ Γεν. Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. N. ΣΚΩΤΙΔΗ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Η Β. Δ. Ηπειρος καὶ οἱ Αλβανοί» τοῦ δποίου ἐδημοσιεύθησαν καὶ ἄλλα ἀποσπάσματα εἰς 4 τεύχη τῶν «Παναθηναϊών».

² Ρουμενία, Voyage dans la Grèce T 1. XVI. Τὸ διαμέρισμα τῶν Φιλιατῶν ὑπάγεται εἰς τὴν Χαονίαν Τ 1 XXI.

— Φέρε μού το ἔδω!

— Ετρεξε δ' Ἀπόστολος Πέτρος στὸ Γραφεῖο του, πήρε τὸ εἰσιτήριο καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ παρουσιάστηκε στὸν Θεό.

— Ορίστε τὸ εἰσιτήριο!

Τοῦ εἴτε:

Τὸ πῆρε τὸ εἰσιτήριο δ' Θεός στὸ χέρι του, κι' ἄμα τὸ εἶδε, εἴπε στὸν Ἀπόστολον Πέτρο:

— Δὲν κατάλαβες, διὸ αὐτὸς τὸ εἰσιτήριο εἶναι πλαστογραφημένο.

— Δὲν τὸ εἰσ

Δελβίνου φαίνεται ἐφ' ὑψηλοῦ λόφου τῶν Ἀκροκεραυνίων ὅρεων ἡ Νίβιτσα, πλουσία καθαμόπολις οἰκουμένη ὑφ' Ἑλλήνων, καὶ ὀλίγον κατωτέρῳ τὸ ὑφ' Ἑλλήνων ἐπίσης οἰκούμενον χωρίον Ἀγιος Βασίλειος.

Εἰς Νίβιτσαν εἶχε καταφύγει ἐν ἔτει 1648 ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Πάπα Νεόφυτος Ροδινός ὁ Κύπριος ὅπως προστηλτίσῃ τὴν Ἡπειρον τοὺς Καθολικισμόν, ἀλλ' ἡ ναγκάσμη νὰ φύγη πακός κακῶς¹.

Περὶ τὴν Νίβιτσαν εἶχε συναφθῆ σφροδὰ μάχη ἐν ἔτει 1683 μεταξὺ τοῦ Πάσσα τοῦ Δελβίνου καὶ τῶν Χειμαρριωτῶν, οὓς εἶχεν ἐπαναστάτησε κατὰ τῶν Τούρκων ὁ Μοροζίνης, καὶ οἵτινες ἐνίκησαν τὸν Πασσᾶν.

Ἡ πόλις αὕτη μετὰ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου ἡσαν ἐλεύθεραι ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Πάσσα τοῦ Βερσάτιου, εἰς δὲ ἐπλήρωναν μικρὸν τινὰ φόρον· οἱ κάτοικοι αὐτῶν, καὶ ἀρχαῖον ἔθυμον, ἀπήρχοντο τῆς πατρίδος τῶν, ὅπως κατατάσσωνται εἰς τὸ βασιλικὸν Μακεδονικὸν σύνταγμα ὑπὸ τὰς σημαίας τῶν Βουρβόνων τῆς Νεαπόλεως ἀλλ' ἡ ὑπηρεσία τῶν αὕτη ἡτο προσωρινή, διότι μετά τινα χρόνον ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πατρίδα

¹ Σάθα Τουρκοκρατουμένη Ἑλλάς.

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΤΗΣ ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΚΗΣ

Ο πάλαιδς πόθος τῆς ἀνθρωπότητος ὁ ἔκδηλούμενος εἰς τὸν γνωστὸν ἀρχαῖον μῆδον περὶ Ἰκάρου, ἐπέρρωτο νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ο ἐφευρετικὸς νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιθυμῶν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ δεσμά τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ διαστήματος, δὲν ἔπαυσε νὰ σκέπτεται, νὰ ἔργαζεται καὶ νὰ θυσιάζεται διὰ τὴν ἴδεαν αὐτὴν καὶ ἐπὶ τέλους κατώρθωσε νὰ δαμάσῃ καὶ αὐτὸ τὸ πλέον δυσυπότακτον τῶν στοιχείων: τὸν ἀέρα.

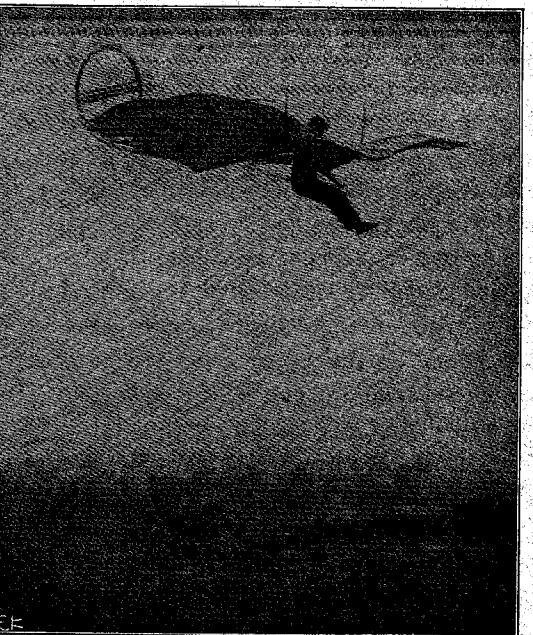
Ἡ φυσικὴ γνωρίζει δύο μεθόδους τῆς ἀνυψώσεως εἰς τὸν ἀέρα: τὴν ἀεροστατικὴν καὶ τὴν ἀεροδυναμικὴν. Εἰς τὴν πρώτην χρησιμεύουν μηχανήματα περιέχοντα ἀέρια ἐλαφρότερα ἀπὸ τὸν ἀέρα, τὰ διόποια ἀνυψώνονται χωρὶς ἔξωτερην κινητήριον δύναμιν. Παραδειγμα τοῦ εἴδους τούτου εἶναι τὸ γνωστὸν ἀερόστατον τὸ ἐφευρέθη τῷ 1783 ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μοντγολφιέρου εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ κατ' ἀρχὰς ἀνυψώνετο μὲ τὴν βοήθειαν θερμαίνομένου καὶ διὰ τούτο ἐλαφροτέρου ἀέρος, ἔπειτα ὑδρογόνου

τῶν, ἢν ὑπερήσπιζον ἡρωϊκῶς κατὰ πάσης ἀδικού ἐπιθέσεως.

Ἡ εὐδαιμονία τῶν δύο τούτων μικρῶν πόλεων διήγειρε τὸν φθόνον καὶ τὰς ἀρπακτικὰς διάθεσιες τοῦ Ἀλῆ - Τεπελενῆ. Τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως (1798) ἐν φάστρες σχεδὸν οἱ κάτοικοι περὶ τὰς ἐξ χιλιάδας ἡσαν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις, αἱ ἄγριαι δροὰι αὐτοῦ ἐπιδραμοῦσαι αἰφνιδίως τοὺς κατέσφαιραν ἐντὸς αὐτῶν οἱ ὀλίγοι περισθάντες ἐκ τῆς σφραγῆς ἐπυρπολήθησαν ἐν ταῖς οἰκίαις των ἡ ἀπηγχονίσμησαν.

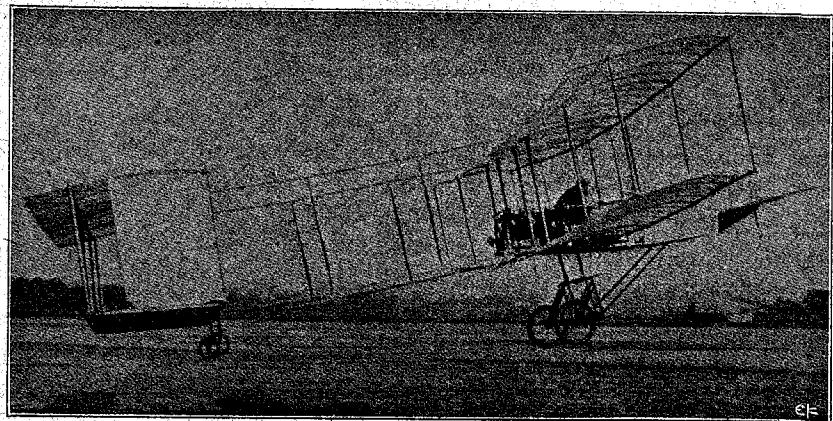
Πρὸς Νότον τοῦ λεκανοπεδίου τούτου ἐκτείνεται μέγα καὶ πυκνὸν δάσος ἐκ δρυῶν, ὅπερ καθίστησι μεγαλοπερῆ τὴν περὶ αὐτὸ φύσιν. Ἡ ἀπόλαυσις αὕτη περιστέλλει ὅπωσδήποτε τὸν τρόμον, ὃν ἐμποιεῖ τοῖς δοιαπόροις ἡ περὶ αὐτοῦ φήμη ὡς κοησφυγέτου διαφόρων ληστρικῶν συμμοριῶν, αἵτινες λυμαίνονται ἐνίστε τὰ περίχωρα.

Ἐν τῷ λεκανοπεδίῳ τούτῳ, ὡς καὶ ἐν ταῖς πόδες Β. καὶ Ν. αὐτοῦ παραλίαις χώραις δεινὸς ἐτελείτο ἀγών ἐφ' διοκήσους αἰῶνας μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ λήγοντος μεταξὺ τῶν Ἀλβανῶν καὶ τῶν Μεκεδόνων, τῶν Ρωμαίων, πάντων τῶν Ἀσιατικῶν φύλων τῶν ἐπιδραμόντων ἐπὶ τὴν Εὐρώπην, τῶν Βυζαντινῶν, τῶν Σταυροφόρων, τῶν Τούρκων, τῶν Ἰσπανῶν καὶ τῶν Ἐνετῶν.

1. — Ἡ ἐλευθέρα πτήσης τοῦ Lilienthal.

Δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανον, ἐὰν λάβωμεν ὑπὸ δύψιν τὸν μύθον καὶ διηγήματα διαφόρων ἐθνῶν τῆς ἀρχαιότητος, διτὶ τότε ἡδη τολμηροὶ ἀνθρωποὶ εἶχον δέσει πτέρυγας τεχνητὰς ἡ μεγάλων πτηνῶν εἰς τοὺς βραχίονας διὰ νὰ πετοῦν, ἀκριβῶς δὲ γνωρίζομεν διτὶ Ἀραψι μαθηματικὸς εἰς τὴν Ἰσπανίαν κατὰ τὸν ἔνατον αἰῶνα μ. Χ. ἐδοκίμασε νὰ πετάξῃ. Καὶ εἰς τὸν ἵπποδρομὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔγεινε τοιαύτη δοκιμὴ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχήν¹. Ἐπειτα μετὰ σιγήν πολλῶν ἐκατονταετηρίδων μανδάνομεν διτὶ εἰς τὴν Βενετίαν ὁ Fausto Veranzio ἐργάζομεν ἀπὸ κωδωνοστάσιον μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὑπὸ αὐτοῦ ἐφευρέθέντος ἀλεξιπτώτου, τῷ 1617. Ομοίαν ἐπιτυχῆ δοκιμὴν ἔξετέλεσεν εἰς τὴν

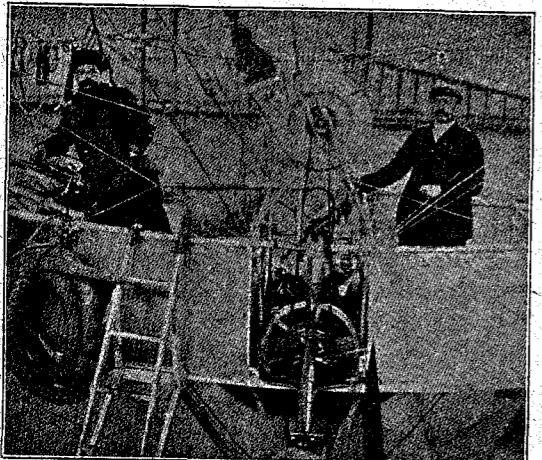

2. — Ἡ ἀεροδυναμικὴ πτήσης τοῦ Farman.

Γαλλίαν τῷ 1743 ὁ μαρκήσιος de Bacqueville. Ἄλλα ἡ μετ' οὐ πολὺ γενομένη ἐφεύρεσις τοῦ ἀεροστάτου, εἰς τὸ δόποιον ἔκτοτε συνεκεντρώθη τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου, διέκεψεν ἐπὶ πολὺν καιρὸν τὰς δοκιμας. Οἱ ὀλίγοι καταγινόμενοι εἰς τὴν ἐφεύρεσιν ἀεροδυναμικῶν μηχανῶν ἡρκεσμησαν εὐτυχῶς εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ χάρτου σχεδίασιν ἡ ἐνίστε κατασκευὴν μικρῶν ὑποδειγμάτων πτηνῶν μηχανῶν αἱ ὄποιαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡσαν μᾶλλον—ἀς ἐπιτραπῇ ἡ λεξίς—πτωτικαῖ!

Τότε ὁ Γερμανὸς μηχανινὸς Ὁθων Lilienthal εἰς τὸ Βερολίνον ἐχάραξε νέαν ὄδον εἰς τὴν ἀεροδυναμικὴν μέθοδον πτήσεις διὰ τῆς πρακτικῆς ἐρεύνης τῶν νόμων αὐτῆς. Κατεσκεύασε διτὶ ἐαυτὸν μηχανὴν μὲ πτέρυγας δύμοιας πρὸς τὰς τῆς νυκτερίδος (ἀλλὰ μὴ κινούμενας) μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ὁποίας ἐπιτυχῶς ἐπέταξε πολὺ συχνὰ ἀπὸ ἔνα τεχνητὸν λοφίσκον ὑψούς 30 μέτρων, ὑψούμενος ἐναντίον τοῦ ἀνέμου, καὶ ἐπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὀλισθαίνων πρὸς τὰ κάτω ἔφθασε (Εἰκὼν 1), εἰς ἀπόστασιν 300 ἔως 400 μέτρων. Δυστυχῶς δύμως πρὸν ἡ τελειοποιήσῃ τὴν μηχανὴν τοῦ, ὅπως προούτιθετο διὰ καταλλήλου κινητῆρος, τὸν ἀφήρετας βίαιος θάνατος. Ἡ ἐργασία τοῦ μάρτυρος τούτου τῆς ἐπιστήμης δὲν ἐχάρη εὐτυχῶς, διότι τὰ ἀποτελέσματα τῆς πείρας καὶ τῶν σπουδῶν του εἶχε καταδέσει οὐτως εἰπεῖν εἰς τὰς συγγραφάς του. Ἐπὶ τούτων βασιζόμενοι ἀνδρες τολμηροὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Γαλλίαν ἔλυσαν πράγματι μετ' οὐ πολὺ τὸ ζῆτημα τῆς ἀεροδυναμικῆς πτήσεως, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν εποχήν¹.

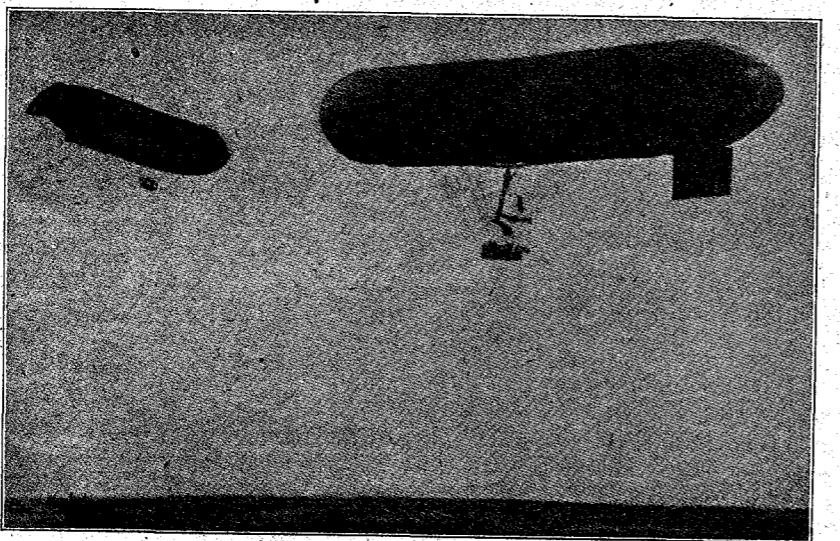
¹ Ἀνέγνωσα περὶ τῆς πτήσεως αὐτῆς δοκιμῆς πρὸ ἐτῶν 1917 την Βυζαντινην ἰστορικην. Ισως τις τῶν Βυζαντινολόγων ἀναγνωστῶν ἐνθυμεῖται ποὺ εὑρίσκεται τὸ ἀνέλιτον καὶ λαμβάνει τὸν κόπον νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ.

3.—Το σκάφος του γαλλικού πηδαλιού χονυμένου αεροστάτου.

Τῷ 1887 ἥδη ὁ μηχανικὸς Daimler εἰς τὴν Βυρτεμβέργην εἶχε κατασκευάσει νέον κινητῆρα, ἐκρητικὸν λεγόμενον, διότι χρησιμοποιεῖ τὰς ἐκρήξεις μίγματος ἐκ βενζίνης καὶ ἀέρος. Ἡ βιομηχανία τῶν αὐτοκινήτων ἤτο τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα τῆς ἐφευρέσεως ταύτης. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία ἡμιλλῶντο νὰ τελειοποιήσουν τὸν νέον κινητῆρα καὶ νὰ τὸν καταστήσουν χρήσιμον καὶ διὰ τὴν ἀεροναυτικήν καὶ κατασκευάζονται σήμερον κινητῆρες τῶν δποίων ἔκαστον χιλιόγραμμον τοῦ βάρους ἀναλογεῖ μὲ μίαν δύναμιν ἵπου!

Αἱ συνέπειαι τοῦ θριάμβου τούτου τῆς τεχνικῆς ἐπιστήμης δὲν ἥργησαν νὰ ἐπηρεάσουν καὶ τὴν ἀεροναυτικήν. Οἱ ἀδελφοὶ Wright εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀφ' οὐ εἶχον ἐκγυμνασθῆ ἐις τὴν ἑλεύθεραν πτῆσιν κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Lilienthal, κατώρθωσαν πρῶτοι τῷ 1903 νὰ ἐκτελέσουν πραγματικὴν πτῆσιν μὲ μίαν μηχανήν συνισταμένην ἀπὸ δύο στεροὰ ἐπίπεδα (πτέρυγας) μὲ πηδάλια διὰ τὸ ὕψος καὶ τὸ πλάγιον καὶ κινητῆρα μὲ ἐλικα. Διατείνονται μάλιστα ὅτι τῷ 1905 ἥδη

4.—Τὰ γερμανικὰ πηδαλιού χονυμένα αερόστατα τοῦ Gross καὶ τοῦ Parseval.

ἔξετέλεσαν ἐπιτυχῶς πτῆσιν 44 χιλιομέτρων εἰς 38 λεπτὰ καὶ 3 δευτερόλεπτα!

Αἱ πτητικὰ συσκευαὶ αὗται αἱ δποῖαι δμοιάζουν πολὺ πρὸς τὸν λεγομένους δράκοντας, τὸ γνωστὸν κινεζικὸν παιγνίδιον, λέγονται καὶ ἀεροπλάνα. Μὲ τοιούτον ἀεροπλάνον πρῶτος εἰς τὴν Εὐρώπην ἔπιπτε ἐπιτυχῶς ὁ κ. Ferber εἰς Παρισίους τῷ 1903. Ἀλλὰ μόλις τῇ 3 Ἰανουαρίου 1908 ὁ Ἀγγλος Henry Farman εἰς Παρισίους μὲ γαλλικὴν μηχανήν κατεσκευασμένην ἀπὸ τοῦ κ. Voisin καὶ μὲ κινητῆρα Antoinette κατὰ τὸ σύστημα Levasseur ἐκέρδισε τὸ μέγα βραβεῖον ἐκτελέσας ἐπιτυχῶς πτῆσιν ἐνδὸς χιλιομέτρου εἰς καμπύλην καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὸν τόπον τῆς ἀναχωρήσεως! (Εἰκὼν 2).

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἔχουν τώρα 14 πτητικὰς μηχανὰς διαφόρων συστημάτων ἐν ᾧ εἰς τὰ ἄλλα κράτη εἶναι δυστυχῶς ἀκόμη πολὺ δύσιστα.

Ο ἐκρητικὸς κινητῆρος, ὃς εἶδομεν, ἔχει λύσει τὸ πρόβλημα, τῆς ἀεροδυναμικῆς πτῆσεως, συγχρόνως δὲ ἔλυσε καὶ τὸ τὸν διοικησίμου τῶν ἀεροστάτων. Καὶ εἰς τοῦτο πάλιν ἡμιλλῶντο ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία καὶ ἀπέκτησαν εἰς σχετικῶς μικρὸν καιρὸν καὶ αἱ δύο πηδαλιού χονυμένα τὸν νέον κινητῆρα καὶ νὰ τὸν καταστήσουν χρήσιμον καὶ διὰ τὴν ἀεροναυτικήν καὶ κατασκευάζονται σήμερον κινητῆρες τῶν δποίων ἔκαστον χιλιόγραμμον τοῦ βάρους ἀναλογεῖ μὲ μίαν δύναμιν ἵπου!

Τὰ πηδαλιού χονυμένα ἀερόστατα διαιροῦνται εἰς τρία συστήματα: τὰ λεγόμενα μεταλλικά, ἡμιμεταλλικά καὶ μὴ μεταλλικά. Μεταλλικά δνομάζονται

τὰ περιέχοντα στερρὸν πῆγμα μετάλλινον (εἴς ἀργιλλίου καὶ χάλυβος) μὲ περικάλυμμα εἰς τὸ ὅποιον εὑρίσκονται οἱ ἀεροιοῦχοι σάκοι. Ἡμιμεταλλικά λέγονται τὰ ἔχοντα μόνον στερρὸν πῆγμα κάτωθεν τοῦ ἀεροιούχου σάκου, καὶ μὴ μεταλλικά τέλος τὰ μὴ ἔχοντα στερρὸν μέρη ἐκτὸς τοῦ κινητῆρος.

Ἐν ᾧ εἰς τὰ μεταλλικὰ τὸ μετάλλινον πῆγμα καὶ τὸ περικάλυμμα αὐτοῦ διατηρεῖ ἀναλλοίωτον τὴν μορφὴν των—τὸ ὅποιον εἶναι σπουδαιότατον διὰ τὴν ἀντίστασίν των εἰς τὸν ἀερα—εἰς τὰ ἡμιμεταλλικὰ καὶ μὴ μεταλλικὰ ἔνεκα τοῦ διαχωριστοῦ τοῦ ἀεροιούχου σάκου καὶ τῆς ἐλλείψεως στερροῦ πῆγματος ἐπιτυγχάνεται ἡ διατήρησις τῆς ἔξτρεμικῆς μορφῆς διὰ δευτέρου ἐντὸς τοῦ ἀεροιούχου εὑρισκομένου σάκκου, εἰς τὸν ὅποιον πρὸς συμπλήρωσην τοῦ κενοῦ ἐμφυσᾶται ἀργό μα εἶναι ἀνάγκη.

Εἰς τὸ σκάφος τῶν ἀεροστάτων εὑρίσκεται ὁ κινητῆρος μὲ μίαν ἢ δύο ἔλικας καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐργαλεῖα καθὼς καὶ τὸ πλήρωμα (Εἰκὼν 3). Ἐκτὸς τῶν πηδαλίων ἔχουν συνήθως μερικά ἀκίνητα ἐπίπεδα διὰ τῶν δποίων ἐμποδίζονται δυσάρεστοι ταλαντεύσεις τοῦ ἀεροστάτου.

Ἡ Γαλλία ἔχει ἥδη ἀεροναυτικὸν στόλον ἀξιόλογον, συνιστάμενον ἐξ ἡμιμεταλλικῶν καὶ μὴ μεταλλικῶν ἀερόστατων μὲ ἀρκετὴν ταχύτητα.

Εἰς τὴν Γερμανίαν ἔχουν τώρα τρία πηδαλιού χονυμένα ἀερόστατα ἔτοιμα καὶ μερικὰ κατασκευάζονται. Εἶναι δὲ τὸ μὴ μεταλλικὸν τοῦ συνταγματάρχου Parseval (Εἰκὼν 4 δεξιά), τὸ ἡμιμεταλλικὸν τοῦ συνταγματάρχου Gross (Εἰκὼν 4 ἀριστερά), τὰ δποῖα ἔως τώρα ἔμειναν δκτὸ καὶ πλέον ὡραῖς εἰς τὸν ἀερα μὲ ταχύτητα εἴκοσι περίπου χιλιομέτρων τὴν ὥραν, καὶ τέλος τὸ κολοσσιαῖον μεταλλικὸν ἀερόστατον τοῦ στρατιγοῦ κόμητος Φερδινάνδου νον Zeppelin, χωρητικότητος 11,300 κυβικῶν μέτρων ὑδρογόνου, ἔχον δύο σκάφη μὲ δύο κινητῆρας καὶ τέσσαρας ἔλικας, ἥλεκτρικὸν προβολέα καὶ μηχανὴν ἀσυρμάτου τηλεγράφου. Τὸ πλήρωμα τοῦ ἀερόστατου τούτου εἶναι ἐξ ἔως δώδεκα ἀνδρες ἔχει δὲ ταχύτητα 50 χιλιομέτρων τὴν ὥραν ὅταν ἐργάζονται καὶ οἱ δύο κινητῆρες, καὶ 36 χιλιομέτρων ὅταν ἐργάζεται ἕνας μόνον. Ἡ ταχύτης αὕτη κατὰ τὰς μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις μας ἔξαρκει διὰ νικήση 82 % τῶν ἐνταῦθα ἐπικρατούντων ἐναντίων ἀνέμων, αὐξάνεται δμως ἀμα πνέη οὐραίος (Εἰκὼνες 5 καὶ 6).

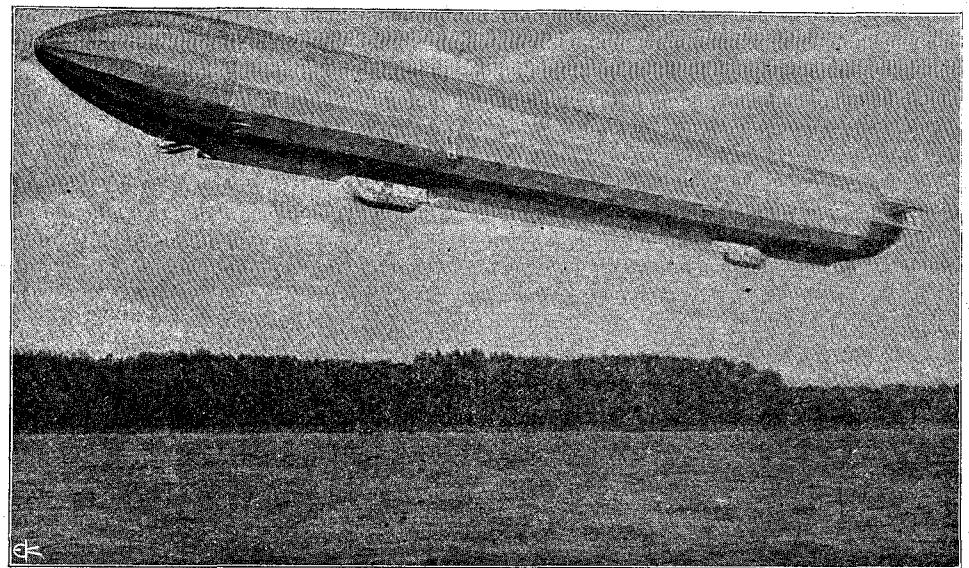
Ἐὰν καὶ τὰ ἄλλα συστήματα ἔχουν μεγάλα προτερήματα, ἰδίως στρατιωτικά, δμως τὸ ἀερόστατον τοῦ κόμητος νον Zeppelin εἶναι ἵσως τὸ πρῶτον τὸ ὅποιον ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἐν ταυτῷ. Κατὰ τὸν κόμητα νον Zeppelin θὰ ἔχωμεν μετ' οὐ πολὺ συγκοινωνίαν διὰ μέσου τοῦ ἀερού ἡ δποία κατ' ἐλάχιστον δρον θὰ φέρῃ εἰσόδημα 10 %.

“Ἄσ λάβωμεν ὑπὸ δψιν καὶ τὴν στρατιωτικὴν σπουδαιότητα τοῦ πηδαλιού χονυμένου ἀεροστάτου: χρησιμεύει ὅχι μόνον πρὸς κατασκόπευσην τοῦ ἔχθροῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς πολεμικὸν ἀεροσκαφόν δίπτον ἐκρητικὰς ὑλας εἰς τὰς πυροβολαρχίας καὶ τὰ πολεμικὰ πλοῖα. Τὸ ἀερόσκαφον τοῦ κόμητος νον Zeppelin τιμώμενον 500,000 μάρκων μὲ πλήρωμα ἐξ ἀνδρῶν δύναται νὰ καταστρέψῃ ἐν οιπῇ ὀφθαλμοῦ πολεμικὸν πλοῖον ἀξίας 36 ἑκατομμύριων μάρκων μὲ πλήρωμα 900, ἀνδρῶν!

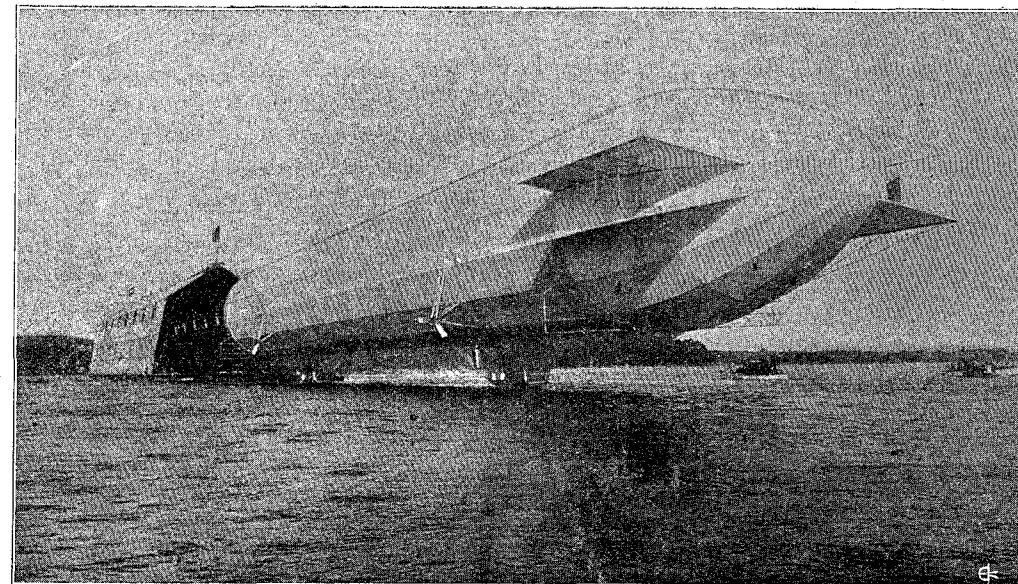
Τὰ πλεῖστα κράτη τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ Αμερικῆς, καὶ ἀκόμη ἡ Τούρκια καὶ ἡ Βουλγαρία εἰς τὰ ἀεροναυτικὰ τάγματα τῶν ἔχουν προσωπικὸν καλῶς ἔξησκημένον καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκλεκτὸν, τὸ δποῖον τῶρα δύναται νὰ χρησιμοποιήσουν καὶ διὰ τὰ πηδαλιού χονυμένα ἀερόστατα. Πρὸς τούτοις καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν ὑπάρχουν ἀεροναυτικὸν σύλλογοι μὲ ἴδια τῶν ἀερόστατα καὶ μὲ πλείστους διοικητὰς ἀερόστατων καὶ ἀπειδα μέλη, καὶ οὐτως ἐν καιρῷ πολέμου δὲν ὑπάρχει λειψανδρία.

Οἱ ἀεροναυτικοὶ σύλλογοι παντὸς κράτους ἀποτελοῦν ἐθνικὸν σύνδεσμον, οἱ δὲ ἐθνικοὶ σύνδεσμοι ἡγωμένοι ἀποτελοῦν τὴν Διεθνῆ Ἀεροναυτικὴν Όμοσπονδίαν τῆς δποίας πρόσεδρος εἶναι ὁ πρόγκηψ Ρολάνδος Βοναπάρτης.

Εἰς ὅλα ταῦτα δυστυχῶς ἡ Ἑλλὰς ἀποτελεῖ ὑλιβερὰν ἔξαρσειν διὰ τὴν δποίαν δὲν πταίει μόνον ἡ γεωγραφικὴ θέσης της. Κάλλιστα γνωρίζομεν κατὰ ποίων καὶ πόσων δυσχερειῶν θὰ προσέχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἔδυσης ἀεροναυτικοῦ σύλλογου ἐπειδὴ δμως δς βάσις τοιαύτης ἐπιχειρήσεως ὑπάρχουν ἥδη ἐκεῖ μετεωρολογικοὶ σταθμοὶ καὶ ἐργοστάσιον φωταερίου, καὶ ἐπειδὴ καὶ ἀνδρες φιλοπάτριδες, τολμηροί καὶ εὔποροι δὲν λείπουν, δὲν θὰ παύσωμεν νὰ ἐπιτίσωμεν καὶ νὰ εὐχώμεθα δπως ἔλθῃ γρήγορα ἡ ὥρα καὶ ἡ ἔδυση μεταξύ τοῦ πρῶτου τὸ πρῶτον Ἑλληνικὸν ἀερόστατον ἀνυψώμενον πρὸς τὸν οὐρανόν.

5. — Τὸ μέγα πηδαλιούμενον ἀερόστατον τοῦ von Zeppelin
ὑπεράνω τῆς λίμνης Bodensee.

6. — Τὸ ἀερόστατον τοῦ von Zeppelin ἐπιστρέφον εἰς τὸ ὑπόστεγόν του.

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ ΥΠΟ Ι. ΕΔΜ. ΑΜΑΝ

ΤΩΡΙΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Αἱ ἀπόκρεω ἀλλοτε.—Μνοσηριώδης καταγωγὴ τῆς γναμήλας.—Ο ψαρρᾶς καὶ τὰ σφότα.—Διασκεδάσεις οἰκογενειαναλ.—Τὸ γαῖτανάνι.—Περιγραφὴ μιᾶς ἐσπερίδος.—Υποδοχὴ μετημφιεσμένων εἰς τὴν Ρωσικὴν πρεσβείαν.—Μάχη εἰς τὸ ὑπόγειον ἐστιατόριον.

Πρὸ δὲ δλίγων ἡμερῶν ὁ κ. Δ. Καμπούδογλους ὁ βιογράφος τῶν Τουρκοκρατουμένων Ἀθηνῶν, μᾶς διηγήμητε εἰς ἔνα εὐρὺν κύκλον πῶς ἐορτάζοντο αἱ Ἀπόκρεω ἐπὶ τουρκοκρατίας. Εἴναι ἀφαιρεθῆται ἡ ἐλευθερία τὴν δποίαν ἔχομεν σήμερον, ἢν προστεθοῦν δλίγα διστιγματικά Διονυσιακῆς ἐλευθερίας, ἢ διαφορὰ τῶν Ἀπόκρεω τῆς μαύρης ἐποχῆς ἀπὸ τὰς Ἀπόκρεω ποὺ ἀπέθαναν προχθές θάνατον εἰς ἀστίας ἢ ἔξατήσεως, δὲν εἶναι μεγάλη.

Ἐγγύιζον καὶ τότε τοὺς δρόμους τῆς μικρᾶς πολίχνης ἡ γκαμήλα καὶ ὁ ψαρρᾶς μὲ τὸ καλάμι, ὃ ὅποιος ἐφάνη καὶ τὴν περασμένην Κυριακὴν προτείνων τὸ ἄκρον ἐνὸς σχοινίου εἰς τὰ χάσκοντα χαμάνια. Η διαφορὰ ἡτο διτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σχοινίου ἐδένετο αὐγὸν βραστό. Ἀλλὰ τότε τὰ αὐγὰ ἦσαν πάμφηνα. Τῷρα δὲ τὸ αὐγὸν ἴσοδυναμεῖ μὲ μίαν περιουσίαν, ἀστειότητες μὲ αὐγὰ δὲν γίνονται. Ιδούν ἀκόμη μία διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον.

Ο Ἱδιος ὁ κ. Καμπούδογλους ὀμολόγησεν, δτι ἐστάθη ἀδύνατον ν ἀνακαλύψῃ τὴν καταγωγὴν τῆς γκαμήλας. Οσον μακρὺν πόδες τὰ διπίσω φθάνει ἡ μνήμη τῶν γιαγιάδων μας καὶ τῶν παπούδων μας, ἀνακαλύπτεται ἡ γκαμήλα σημεῖον προέχον εἰς τὰ θεάματα τῶν Ἀπόκρεω. Ποῖος τὴν ἀνεκάλυψε πρῶτος, ποῖος τὴν ἐκάμει καὶ εἰς τὶ διφεύλεται ἡ δημοτικότης τῆς, εἶναι μυστήρια ἀλυτα. Η συγκριτικὴ ιστορία καὶ ἡ ἀρχαιολογία ἵσως κατορθώσουν μίαν ἡμέραν νὰ μᾶς δώσουν δριστικὰς πληροφορίας. Εἰς τὸ μεταξύ, περιμένοντες ἀς ἰδωμεν πῶς ἐορτάζοντο αἱ Ἀπόκρεω εἰς τὴν ἐποχὴν ἡ ὅποια προηγήμητη τῆς Ἰδικῆς μας γενεᾶς.

Ολα τότε εὐκολώτερα, προχειρότερα, ἀφελέστερα. Εἰς τὰ σπίτια συγκεντρώσεις οἰκογενειακαὶ, στεναὶ, πρόσκλήσεις κοσκινισμέναι, τόσον καλὰ κοσκινισμέναι ὥστε νὰ μή κατορθώνῃ ὅτυχων νὰ εἰσχωρήσῃ.

Ο Ραγκαβῆς εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματά του διηγεῖται πῶς κάποτε, μὴ ὑπαρχούσης μουσικῆς, ἐγίνετο χρῆσις σφυρίγματος διὰ νὰ χρευθοῦν οἱ τότε γνωστοὶ χροῖ. Εἰς τὴν ἀνωτέρων διμως κοινωνίαν εἰσήχθη ἐνωρὶς ἡ πολυτέλεια τοῦ πιάνου. Ο λαὸς ἐξηκολούθησε σφυρίζων ἐπὶ πολὺ ἀκόμη ἔως ὅτουν ἡ Ἰταλία μαζὶ ἐστειλε τὴν φυσαρ-

μόνικαν, πιάνο εὐκολον, φθηνὸν καὶ ἔχων τὸ πλεονέκτημα νὰ μεταφέρεται. Καὶ ἐνῷ μετρημένα εἰς τὰ δάκτυλα ἦσαν 9 ἀθηναϊκὰ σπίτια εἰς τὰ δοτοῖα ἐποίεστο πιάνο, ὅλος ὁ ἄλλος λαὸς διεσκέδαζε μὲ τὴν φυσαρμόνικαν, τὰ ἐλληνικὰ δργανα ἡ καὶ μὲ τὸ σφύριγμα.

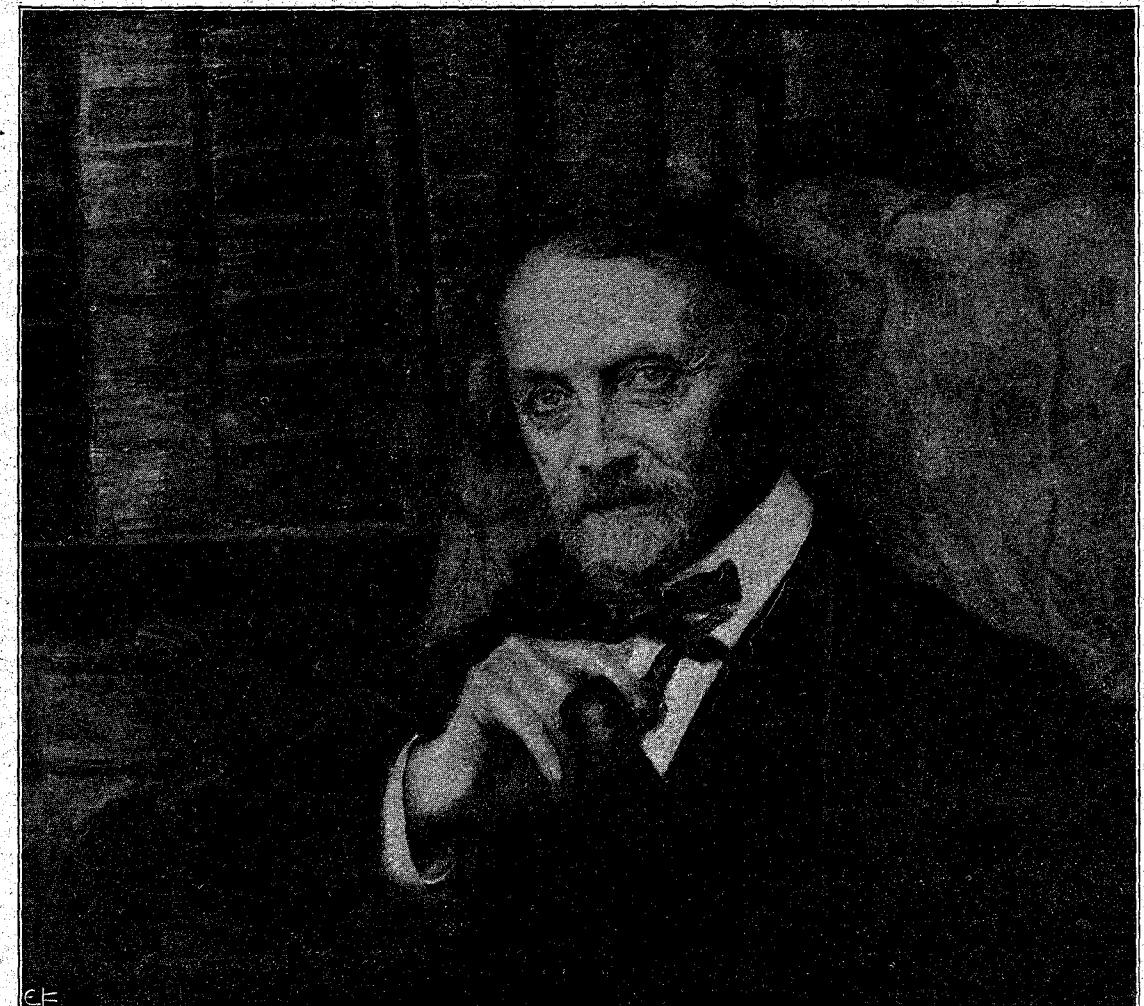
Διεσκέδαζαν διμῶς. Η διασκέδασις δὲν ἀπῆτε τὰς διαδικασίας τὰς ὅποιας ἀπαιτεῖ τῷρα. Καθὼς ἡτο εἰς ὅλα εὐκολώτερα ἡ ζωὴ καὶ φυσικωτέρα, εὐκολώτερα καὶ φυσικωτέρα ἥρχετο τότε καὶ ἡ εὐθυμία.

Διὰ μίαν ἐσπερίδα τοῦ 1850 δὲν ἔχοιειάζοντο παρὰ δλίγα πορτοκάλια, μερικὰ κάστανα καὶ κρασί, τὸ ὅποιον εἶχε καθένας σπίτι του. Εἴναι ἡ διασκέδασις παρετείνετο, ἡ οἰκοδεσποινά ἐξηφανίζετο ὀλίγα λεπτά τῆς ωρας, μετὰ τὰ ὅποια ἐπανήρχετο φέρουσα χαλβᾶ. Τὸ γαλατομπούρεκο ἡτο πολυτέλεια σπανιωτέρα. Καὶ ὀκόμη σπανιωτέρα παρουσιάζετο ἡ ἀνάγκη νὰ ἔκτειθῇ δ ὀικοδεσπότης εἰς τὰ ἔξοδα μεταμεσονυκτίου γεύματος, μολονότι εἰς αὐτὸ συνέτρεχον καὶ οἱ πρόσκελημένοι φέροντες καθένας κάτι τι ἀπὸ τὸ σπίτι του.

Δύο σχεδόν γενειού επέρασαν μὲ αὐτῆν τὴν ἀφελῆ καὶ εὐκολὸν ἀντίληψιν τῆς ἀποκρητικῆς διασκέδασεως καὶ μολονότι αἱ Ἀθηναϊκήματίζοντο πλέον ἀπὸ ὅλα τὰ στοιχεῖα ποὺ συνέργεαν ἀπ’ ἔω καὶ μολονότι ἡ ἀνωτέρα ποιωνικὴ τάξις εἰσήρχετο εἰς πρεσβείας καὶ ἐταξίδευε εἰς τὴν Εύρωπην, τὰ κάστανα καὶ τὰ πορτοκάλια ἐκράτησαν καλά καὶ σώζονται ἀκόμη.

Απὸ μίαν ἐφημερίδα, εἰς τὴν δποίαν ὠραιογράφος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καταστρώνει τὰς ἐντυπώσεις χοροῦ ἀποκρητικοῦ διακεκριμένης ἀθηναϊκῆς οἰκογενείας, ἀποσπῶμεν τὴν κατωτέρῳ περιγραφήν.

«Αἱ νεάνιδες προσῆλθον κεκόσμημέναι ὡς ἐν ἐօρτῃ καὶ συνοδεύμεναι ὑπὸ τῶν φιλοστόργων αὐτῶν γεννητόρων. Πάντας τούτους ὑπεδέχετο μειδιῶσα καὶ ἀφελῆς ἡ οἰκοδεσποινα καὶ προσηγήσεις ὁ οἰκοδεσπότης. Ἐνῷ δὲ αἱ νεάνιδες ἐφοιφησαν εἰς τὴν μέδημη τῆς Πολωνικῆς (Πολωνικὴ ἡτο ἡ ἐπὶ πολὺ κυριαρχήσασα Πολωνεζα) ὑπὸ τοὺς ἥχους κιμάρας ἡν ἀδμονικῶς ἀνέκρουεν δι νῖδος τοῦ οἰκοδεσπότου, ἡ οἰκοδεσποινα πεοιέφερε βοηθούμενην ὑπὸ τῶν θεραπαινῶν, δίσκους ἐν οἵς τεμάχια πορτοκαλίων, ἐπιτασμένα διὰ ζαχάρεως, καὶ κάστανα ἐψημένα καὶ μέλας οἶνος, κατασκευασθεὶς ἐκ τῶν σταφυλῶν τῆς οἰκιακῆς πλημάταριας. Η χαρίεσσα τοῦ ταγματάρχου Κ. ἔψαλεν πρὸς κιμάραν τὴν Νόρμαν καὶ τὸ ἀστρον τῶν Παραδοσιανιβίων ἡ περικαλῆς καὶ γόνησσα Τασὴ Γ. ἔδιδε τὸ σύνθημα τοῦ χροῦ. Περὶ τὸ μεσονύκτιον οἰκόσιτον χοι-

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

ΥΠΟ ΡΕΝΕ ΜΕΝΑΡ

οίδιον, ὡσεὶ μόσχος σιτευτός, ἐκάλεσεν τοὺς φίλους καὶ τὰς φίλας εἰς εὐωχίαν, πάντες δὲ οἱ κεκλημένοι, ὃν τινες εἶχον προσέλθη προσωπιδοφορούντες, ἀπῆλθον εἰς τὰ Ἰδια, εὐχόμενοι τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅπως καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἀγῇ τοιωτας χαροποιὰς ἐσπερίδας ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.»

Σημειωτέον δτι ὁ οἰκοδεσπότης περὶ τοῦ ὅποιον γίνεται λόγος, δὲν ἡτο τυχαῖος καὶ δσημος νοικοκύρης τῆς ἐποχῆς του, ἀλλὰ βουλευτῆς ὁ ὅποιος ἔπειτα ἔγινε καὶ ὑπουργός, φέρων δὲ ἀριστοκρατικὸν δνομα.

Καὶ ἐνῷ δλίγον κατ’ δλίγον εἰσήρχετο τὸ τσάι καὶ τὰ μπισκότα, καὶ οἱ Βαναροὶ προσεπάθουν ν ἀντικαταστήσουν τὸ κρασί τὸ ὅποιον

ἡτο ἀδύνατον νὰ συνειδίσουν, διὰ τῆς μπύρας, καὶ ἐξωστρατίζοντο τὰ πορτοκάλια καὶ τὰ κάστανα καὶ δὲν ἐθεωρεῖτο πλέον πολυτέλεια τὸ γαλατομπούρεκο, εἰς τοὺς δρόμους ἡ διασκέδασις ἐξηκολούθει νὰ ἔχῃ τὸν Ἰδιον χαρακτῆρα τὸν δποῖον εἶχε καὶ πρίν.

Εἰς τὴν γκαμήλα καὶ τὸν ψαρρᾶ εἶχε προστεθῆ τὸ γαῖτανάκι τὸ δποῖον διμῶς ἐχορεύετο εἰς τὸν δρόμους ἀπὸ χορευτὰς πρώτης ταέως. Οι καλλίτεροι χοροδιδάσκαλοι τῆς ἐποχῆς ἔκεινης—τῶν δποίων τελευταῖς εἶχε σωθῆ μεταξύ μας δ. Βαλάσσης, φέρων ψηλὸ καπέλλο καὶ υψηλὰ τακούνια μέχοι τῆς τελευταῖς ἡμέρας τῆς ζωῆς του—διηγήνουν νὰ πλέξουν τὸ γαῖτανάκι εἰς τὰς πλατείας, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν πλατείαν τῶν Ἀνα-

πτόρων. Ο βασιλεὺς Ὅθων μὲ τὴν αὐλήν του ἐθεάτο ἀπὸ τὸν ἔξωστην τῶν ἀνακτόρων καὶ ἡ συνῆθης ἀμοιβὴ τὴν ὅποιαν ἔστελλεν διὰ βασιλεὺς ἦσαν πενήντα σφαντίκες, πόσὸν βεβαιώς ἡγεμονικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἔκεινην.

Οὐλίγον ἀργότερα ἔκαμε τὴν εἰσοδόν του κατ’ ἀρχὰς ὡς ἀποκρητικὸν θέαμα καὶ διὰ Φασουλῆς, τὸν ὅποιον εἰσῆγαγεν διὸ Ἀνδρέας Στραβός. Επτανήσιος, διάσημος, καθὼς φαίνεται, διὰ τὴν εὐκολίαν μὲ τὴν ὅποιαν συνέτασσε τὰς κωμῳδίας τῶν ἀνδρεικέλλων τοῦ τὸ πρῶτον καφενείον εἰς τὸ ὅποιον ἔγκατεστάθη διὸ Ἀνδρέας Στραβός ἐσώζετο ἀκόμη εἰς τὸ Μοναστηράκι, τὸ ἔκοψε δὲ καὶ αὐτὸ μαζὶ μὲ μερικὰ ὄλλα μαγαζάκια ἡ νέα ρυμοτομία τοῦ χώρου ἔκεινου, διὰ νὰ περάσῃ τὸ ἥλεκτρικὸν τράμ.

Μολονότι ἀποκρητικὰ τὰ νευρόσπαστα τοῦ Ἀνδρέα Στραβοῦ, είχαν πολιτικῶταν χαρακτῆρα καὶ ὅλαι αἱ πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι τῶν πολυταράχων ἔκεινών χρόνων παρήλαναν ἀπὸ τὴν μικράν του σκηνήν. Ο Στραβός ἦτο ἀντιπολιτεύομενος πάντοτε καὶ ἡ ἀντιπολιτευτικὴ του πολιτικὴ ἤρεσε πολὺ καὶ τὸ καφενεδάκι εἰς τὸ ὅποιον ἔπαιζε ἔγινε κέντρον πολιτικῶν συγκεντρώσεων, τὰς ὅποιας δὲν ἔβλεπε μὲ καλὸν μάτι ἡ ἀστυνομία. Οταν δὲ χειμώναν ἐτελείωσε καὶ ἡ ζωὴ ἔσχόνθη εἰς τὸ υπαίθρον, διὰ τὸν ἔπηρε τὸν θάσον του καὶ ἐγύρω τοῦ ἔπανω εἰς ἔνα κάρδον, μία δὲ σειρὰ θερινῶν παραστάσεων ἔδιθη ἐκεὶ διὰ τὸν ἀργότερα ἔγινε τὸ θέατρον Ὅρφευς καὶ ὅπου πυκνώνεται σήμερον ἡ συνοικία μετοξύ τῆς διδεῦ Γ'. Σεπτεμβρίου καὶ τῆς δόδοι Ἀχαρνῶν.

Ταῦτοχρόνως εἰσήχθησαν καὶ οἱ δημόσιοι χροῖοι μετημφιεσμένων. Κατ’ ἀρχὰς ἔδόθησαν δειλὰ εἰς χοροδιδασκαλεῖα μεταξὺ τῶν ὅποιων πρῶτον εἰς τοῦ Περικλῆ Γραικοῦ καὶ ἔπειτα εἰς τοῦ τοῦ Πέτρου Βαλάσση. Άλλ’ ἀκόμη ὅλοι οἱ προσερχόμενοι ἦσαν ἀνδρες, καὶ ὡς ντάμαις ἔχοντες μετημφιεσμένοι εἰς γυναῖκας. Η πρώτη πραγματικὴ γυναικαὶ ἡ ὅποια ἐτόλμησε νὰ προσέλθῃ, ἔφερεν ἐπανάστασιν. Αργότερα ἀκόμη εἰς ἐν ὑπόγειον νυκτερινὸν ἔνεδοχεῖον τῶν Χαυτείων, διμίλος μετημφιεσμένων εἰς τὸν ὅποιον περιελαμβάνοντο καὶ τέσσαρες πέντε γυ-

ναῖκες, ὑπέστη ἐπίθεσιν ὀλοκλήρου καφεγείου. Αἱ γυναικες ἀνέβησαν ἀπὸ μιὰν ιδιαιτέραν κλίμακαν καὶ κατέφυγαν εἰς τὸ σπίτι συμπολίτου μας διὸ ποιος ἀπέθανε πέρουσιν ἀπόστρατος ἀντισυνταγματάρχης. Άλλ’ οἱ ἄνδρες ἔμειναν καὶ συνεκροτήθη ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὴν ὅποιαν τὸ μικρὸν νυκτερινὸν ἔνεδοχεῖον κατεστράψῃ ἐντελῶς. Ο δὲ μάγειρός του, Κωνσταντινουπόλιτης, ἀληθεῖς ἐπίτηδες διὰ νὰ μαγειρεύῃ πατσᾶν, κατελήφθη ἀπὸ τόσον τρόμον ὡστε ἔπαθεν ἀπὸ ἀφασίαν καὶ ἔψυγε τὴν ἐπομένην ἐπιστρέψων εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἐνῷ αὐταὶ ἦσαν αἱ διασκεδάσεις τοῦ λαοῦ, αἱ ἀνώτεραι τάξεις εἰσῆγον σιγὰ σιγὰ τὰ εὑρωπαῖκα ἥμη, καὶ συνεέλουν νὰ γίνουν δυσκολῶτεραι καὶ διαταγήθεραι αἱ διασκεδάσεις, ἀλλὰ καὶ νὰ μαλακῶσῃ βέβαια ἡ πρωτογενῆς ἀκόμη ἀγούστης τῶν δρόμων.

Χροῖοι ἔδιδοντο πλέον πυκνοὶ καὶ τὰ ἀρχοτικὰ σπίτια τῶν Ἀθηνῶν ἥρχισαν ἐκ παραλλήλου μὲ τὰς πρεσβείας καὶ μὲ τοὺς ἔνεις νὰ δέχωνται μετημφιεσμένους. Η κοινωνικὴ ἴστορία τῶν ἀναγεννωμένων Ἀθηνῶν ἐσημείωσεν ἰδιαίτερως τὸν μέγαν χορὸν τὸν ὅποιον κατὰ τὸ 1859 ἔδωκεν ἡ Ρωσικὴ πρεσβεία, εἰς τὸν ὅποιον λέγεται, ὅτι ἐπῆγε μετημφιεσμένος καὶ διὸ Ὅθων. Ολαὶ αἱ θύραι τῆς πρεσβείας ἥροις ἔμειναν εἰς τοὺς μασκαράδες οἱ ὅποιοι ἐπέφρασαν ἀπ’ ἐκεῖ καὶ εἴπαν διὰ τοὺς προσειρότερον καὶ διὰ τὸν πρόδηνον καὶ διὰ τὴν πρεσβειαν καὶ ἐκ τῶν προδηνηρένων δι’ ὅσους ἔγνωριζαν. Ἐπὶ πολὺ πλέον δὲν ἀναφέρεται ἄλλος χορὸς αὐτοῦ τοῦ εἰδούς καὶ φαίνεται, ὅτι τὰ παθήματα τοῦ Ρώσου πρεσβεως ἔχορησίμευσαν ὡς μαθήματα διὰ τὸ ἀρχοτικὰ σπίτια τῆς ἐποχῆς ἔκεινης ὡστε νὰ μὴν ἀφίνωνται πλέον εἰς τόσην ἐλευθερίαν προσκλήσεων.

Απὸ τὴν ἐποχὴν ἔκεινην μᾶς χωρίζουν πενήντα καὶ πλέον χρόνια. Τώρα εἶναι ὅλα διαφορετικά, πολύπλοκα καὶ δύσκολα. Η εὐθυμία δὲν ἔρχεται πλέον ὅπως ἥρχετο τότε, δηλῶς διότι τὴν ἐπέβαλλεν διὸ ημεροδείκτης. Δύσκολα χρόνια, κύριοι μον. Τί θὰ κάμωμεν; Θὰ περάσουν κι’ αὐτά. Ο κόσμος προχωρεῖ, δὲν γνωρίζει διπύσω.

Γ. Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΔΕΚΔΙΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

‘Ο μέγας κίνδυνος . . .

Οι νέοι κίνδυνοι ποὺ γεννᾶ κάθε ἡμέραν διολιτισμὸς εἰνε ἀπειρο. Οι ἄνθρωποι ποὺ ὀδοιποροῦσαν μὲ τὰ γαιδουράκια, δὲν ἔφαντάσοντο ποτὲ τὰ γκρεμοταπικάσια, τῶν αὐτοκινήτων, τῶν σιδηροδρόμων καὶ τῶν ἀεροπλάνων, ἀπὸ τὰ ὅποια ἔμελλαν νὰ δεκατισθῶν οἱ ἀπόγονοι των. Καὶ οἱ ἀνθρώπωποι ποτὲ τὰς εἰρηνικὰς ὁργανώσατο τῶν μεταπλήκτων πετρήσιον ποτὲ τὰς ὁραίας λυχνίας τοῦ χυμοῦ τῆς ἔλασις καὶ ἔλεβαν τὸν σπινθῆρα τοῦ πυρός ἀπὸ τὴν καρδίαν τῆς πέτρας, δὲν εἰποροῦσαν νὰ προφητεύσουν τὰς ἔνωσεις τῶν ἡλεκτρικῶν ουμάτων, τὸν «κίνδυνον-θάνατον» τῆς Ἡλεκτρικῆς Εταιρίας, τὰς θανατηφόρους ἀναθυμιασείς τοῦ φωταερίου καὶ τὰς αὐτοκινήτους ἀναφλέξεις τῶν σπίρτων τῆς ἀσφαλείας καὶ τῶν μηχανημάτων τοῦ ἐθνικοῦ φωτισμοῦ. Ή «κακὴ ὥρα» διὰ τοὺς εὐτυχεῖς προγόνους μας ἦτο μία ὥρα πολὺ στανία. Σήμερον δὲν τὸ θέμερον κινδυνεύει νὰ γεμίσῃ ἀπὸ κακὰς ὥρας.

Η μυθολογικὴ σπάθη τοῦ Δαιμοκλέους κρέμεται σήμερον ἐπάνω ἀπὸ κάθε κεφάλη πολιτισμένου ἀνθρώπου καὶ δυστυχῶς ἀπὸ μεταξωτὴν κλωστὴν. Εἰδικῶς διὰ τοὺς Ἑλληνας, τῶν ὅποιων ἡ πρωτοτυπία μαζὶ μὲ τὴν πενίαν ὑπῆρξε πάντοτε σύντροφος, οἱ κίνδυνοι ποὺ περιστοιχίζουν δὲνους τοὺς ἀλλούς πολιτισμώνος ἀνθρώπων δὲν είνει οἱ μόνοι. Υπάρχουν καὶ ἄλλοι κίνδυνοι, ἐντελῶς πρωτότοποι. Ο δυστυχισμένος νεοέλληνης δὲν διατέχει μάρον τὸν κίνδυνον νὰ συντριβῇ, νὰ καϊ ζαντανός, νὰ πάθῃ ἀσφενίαν ἢ νὰ πέσῃ ἐνδόξως ἀπὸ μίαν σφαίραν, ἀπὸ τὰς πλαγωμάνες ὡς ἀεροδιλούμενοι εἰς τὴν ἀτμοσφαίραν κατά τὰς ἡσυχίους νύκτας. Κινδυνεύει ἀκόμη—ποίος δὲν γνωρίζει τὸν νέον αὐτὸν κίνδυνον,—νὰ γίνῃ ἀνάγνωσμα. Καὶ ἀς μήν ὑπόθεση κανένας διὰ τὸ κίνδυνον εἰς τὸ μικρότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Είδα ἀνθρώπους, τὰς τελευταῖς ἡμέρας, μετά τὴν ἀναγνωστικήν τοῦ ποτοποτοποιητήν· τοῦ ἀτυχοῦς ἀξιωματικοῦ, ποὺ ἔπεισεν εἰς τὴν μονομαχίαν, νὰ τρέψουν ἀπὸ τὸν φόρον τοὺς. Πολὺ δὲ φοβοῦμαι διὰ τὴν ἡλληνικὴ νευροπαθολογία πολὺ γεγόνορα, μάζι μὲ τὴν ἀγροφορίαν, ἀστραφοδρομοφορίαν καὶ τ’ ἄλλα «δειμάτα» τοῦ Παποκάρατος, θ’ ἀναγκασθῆ νὰ περιγράψῃ καὶ ταξινομήσῃ καὶ τὸν νέον φόρον, τὴν ἀναγνωστοφορίαν (anagnosmatophorie).

Διότι ἐπὶ τέλους ἡ ἀναγνωστοποιητικὴ δὲν είνε κίνδυνος, τὸν διοτίον εἰμιορθεῖ ν’ ἀποφύγει κανένας, δὲν ὑπάρχει δὲ δυστυχῶς καὶ παράδειγμα ἀνοσίας εἰς τὴν περιστασίαν. Κάθε ἀνθρώπος εἰμιορθεῖ νὰ γίνῃ ἀνάγνωσμα. Εἰμιορθεῖτε ἀποβραδὺς νὰ κοιμηθῆτε ἀνύποτος τὸν ςπόντον τοῦ δικαίου. Καὶ τὸ πρῶτον εἰμιορθεῖτε νὰ εὔποτεστε, καὶ τὸ δεύτερον εἰς τὴν ποδηλασίαν τοῦ ποτοποτοποιητήν· τοῦ ἀτυχοῦς ἀξιωματικοῦ, ποτὲ τὸν φόρον τούς. Πολὺ δὲ φοβοῦμαι διὰ τὴν ἡλληνικὴ νευροπαθολογία πολὺ γεγόνορα, μάζι μὲ τὴν ἀγροφορίαν, ἀστραφοδρομοφορίαν καὶ τ’ ἄλλα «δειμάτα» τοῦ Παποκάρατος, θ’ ἀναγκασθῆ νὰ περιγράψῃ καὶ ταξινομήσῃ καὶ τὸν νέον φόρον, τὴν ἀναγνωστοφορίαν (anagnosmatophorie).

Διότι ἐπὶ τέλους ἡ ἀναγνωστοποιητικὴ δὲν είνε κίνδυνος, τὸν διοτίον εἰμιορθεῖ ν’ ἀποφύγει κανένας, δὲν ὑπάρχει δὲ δυστυχῶς καὶ παράδειγμα ἀνοσίας εἰς τὴν περιστασίαν. Κάθε ἀνθρώπος εἰμιορθεῖ νὰ γίνῃ ἀνάγνωσμα. Εἰμιορθεῖτε ἀποβραδὺς νὰ κοιμηθῆτε ἀνύποτος τὸν ςπόντον τοῦ δικαίου. Καὶ τὸ πρῶτον εἰμιορθεῖτε νὰ εὔποτεστε, καὶ τὸ δεύτερον εἰς τὴν ποδηλασίαν τοῦ ποτοποτοποιητήν· τοῦ ἀτυχοῦς ἀξιωματικοῦ, ποτὲ τὸν φόρον τούς. Πολὺ δὲ φοβοῦμαι διὰ τὴν ἡλληνικὴ νευροπαθολογία πολὺ γεγόνορα, μάζι μὲ τὴν ἀγροφορίαν, ἀστραφοδρομοφορίαν καὶ τ’ ἄλλα «δειμάτα» τοῦ Παποκάρατος, θ’ ἀναγκασθῆ νὰ περιγράψῃ καὶ ταξινομήσῃ καὶ τὸν νέον φόρον, τὴν ἀναγνωστοφορίαν (anagnosmatophorie).

Διότι ἐπὶ τέλους ἡ ἀναγνωστοποιητικὴ δὲν είνε κίνδυνος, τὸν διοτίον εἰμιορθεῖ ν’ ἀποφύγει κανένας, δὲν ὑπάρχει δὲ δυστυχῶς καὶ παράδειγμα ἀνοσίας εἰς τὴν περιστασίαν. Κάθε ἀνθρώπος εἰμιορθεῖ νὰ γίνῃ ἀνάγνωσμα. Εἰμιορθεῖτε ἀποβραδὺς νὰ κοιμηθῆτε ἀνύποτος τὸν ςπόντον τοῦ δικαίου. Καὶ τὸ πρῶτον εἰμιορθεῖτε νὰ εὔποτεστε, καὶ τὸ δεύτερον εἰς τὴν ποδηλασίαν τοῦ ποτοποτοποιητήν· τοῦ ἀτυχοῦς ἀξιωματικοῦ, ποτὲ τὸν φόρον τούς. Πολὺ δὲ φοβοῦμαι διὰ τὴν ἡλληνικὴ νευροπαθολογία πολὺ γεγόνορα, μάζι μὲ τὴν ἀγροφορίαν, ἀστραφοδρομοφορίαν καὶ τ’ ἄλλα «δειμάτα» τοῦ Παποκάρατος, θ’ ἀναγκασθῆ νὰ περιγράψῃ καὶ ταξινομήσῃ καὶ τὸν νέον φόρον, τὴν ἀναγνωστοφορίαν (anagnosmatophorie).

Διότι ἐπὶ τέλους ἡ ἀναγνωστοποιητικὴ δὲν είνε κίνδυνος, τὸν διοτίον εἰμιορθεῖ ν’ ἀποφύγει κανένας, δὲν ὑπάρχει δὲ δυστυχῶς καὶ παράδειγμα ἀνοσίας εἰς τὴν περιστασίαν. Κάθε ἀνθρώπος εἰμιορθεῖ νὰ γίνῃ ἀνάγνωσμα. Εἰμιορθεῖτε ἀποβραδὺς νὰ κοιμηθῆτε ἀνύποτος τὸν ςπόντον τοῦ δικαίου. Καὶ τὸ πρῶτον εἰμιορθεῖτε νὰ εὔποτεστε, καὶ τὸ δεύτερον εἰς τὴν ποδηλασίαν τοῦ ποτοποτοποιητήν· τοῦ ἀτυχοῦς ἀξιωματικοῦ, ποτὲ τὸν φόρον τούς. Πολὺ δὲ φοβοῦμαι διὰ τὴν ἡλληνικὴ νευροπαθολογία πολὺ γεγόνορα, μάζι μὲ τὴν ἀγροφορίαν, ἀστραφοδρομοφορίαν καὶ τ’ ἄλλα «δειμάτα» τοῦ Παποκάρατος, θ’ ἀναγκασθῆ νὰ περιγράψῃ καὶ ταξινομήσῃ καὶ τὸν νέον φόρον, τὴν ἀναγνωστοφορίαν (anagnosmatophorie).

Βιβάζεσθε ἀντιθέτως εἰς τὴν μικροτέραν κυκλοφορίαν, διότι δὲν σᾶς εἰνε δυνατὸν πλέον νὰ κινούσητε διάφορά σα, δὲν ἔφαντος ὅσον εἶναι τὸ ποτοποτοποιητήν της Βέροιας, ἀπὸ τὸν ἀγαπητὸν μου φίλον κ. Σενότουλον εἰς αὐτὰ ἐδώ τὰ «Παναθηναϊκά», γνωρίζω κάτι τι. Καὶ δι’ αὐτὸ μολονότι φροντίζω τὸν ἀλληλογραφίαν, ίδιος τὰ εἰκονογράφων εἰναιοίς

έλαφρό χέρι. Καὶ ἐτειδὴ καὶ οἱ δύο κατηγορούμενοι γράφουν τὴν κοιτικὴν τῶν «Παναθηναίων», πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ πῶς ἔγιναν τὰ πράγματα διὰ νὰ κρίνετε μόνοι σας: «Ο. κ. Εενόπουλος ἔγραψε τὴν λέξιν ἀγνόητης, ὅχι κοίνων τὸν Ἀρχιτέκτονα Μάρθαν, ἀλλὰ κάμινων τὸ πορτραῖτό του Νιοβάνη εἰς τὴν σειράν ποὺ ἔδημοισεύσαμεν Οἱ Συγγραφεῖς μας. Ἰδού καὶ πῶς τὸ ἔγραψε. Εἶχε τελειώσει δὲ κ. Εενόπουλος τὴν φυσιογνωμίαν του Νιοβάνη, δταν ἐγώ τοῦ λέγω: «Τὸν ἔγραψες ἀγύρτη ἢ τὸ ἔξαισες;» Εἶναι γνωστόν, ὅτι τὸν Νιοβάναν παίζοντες τὸν ονομάζομεν ἀγύρτην — ἀφοῦ μάλιστα εἶναι καὶ ιστόρης — ὅπως γνωστὸν εἶναι, ὅτι ἔχει κάθε λόγιος καὶ τὸ παρατοσούκλι του. Καὶ δὲ Εενόπουλος τότε συμπληρώνει τὴν φυσιογνωμίαν προσδέτων τὸ παρατοσούκλι. Οἱ Νιοβάνοις κατόπιν γράφων διὰ τὸν τόμον τῶν Διηγμάτων τοῦ Εενόπουλου, τοῦ ἀνταπέδων μὲν τὸ ἐπάθετον, φιλικῶς πάντοτε, — ἵσως καὶ νὰ εἴχε πειραχθῆ ὀδίγον — δὲν κατεδίκασεν δημιώς τὸν Εενόπουλον ως διηγηματογράφον!

Αὐτὸς εἶναι τὸ λάθος τοῦ κ. Μελᾶ. Δὲν ἐγγνώριες τὰς λεπτομερεῖας αὐτᾶς καὶ πάρενόησε τὴν λέξιν. Καὶ ἔβγαλε τέτοια συμπτεράσματα.

Οταν, τελευταίως, έμαθε τὸ ἐπεισόδιον, ἡ θέληση νά
ἐπανορθώσῃ τὴν ὁδικίαν καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν
Εοικά τῆς 18 Φεβρουαρίου τὸ ἐπόμενον γράμμα, με
τὸ οποῖον ὅμως δὲν ἡθέλεση νά σβύσῃ σε όχιον
ὁδικίας πρός τους δύο ἀδικηθέντας. Ιδού τι ἔγραψε:

« . . . εἰς τὸ ἄρχοντος ἐκείνου ὑπότιμενας. Τούτῳ τῷ ἔργῳ φέρεται τὸ πάντα τοῦ Παύλου Νιφράνα, ὁ ὀποῖος πολὺ εὐέργειος θάνατον πάσῃ τοῖς νάνοις ισχυρισθῆ, διτὶ ηδικήθη. Ἐγα τούτων λάχιστον ὡς πρός τὸ κεφάλαιον τῶν ειλικρινῶν κριτικῶν τὰς ὀποίας ἔγραψε διὰ τὰ ἔργα τῶν π. π. Σύνοψη, Δροσίνη καὶ τῆς κυρίας Παρρόξη, τὰς ὀποίας δὲν ἦντην ηθή ν' ἀποσοβήσῃ προσωπικὴ φιλία, ἀναγνωρίζω, διτὶ σπουδαίων τὸν ἥδικησα, μηδὲ ἔχων πρόχειρα τὰ γεγονότα ταῦτα εἰς τὴν μνήμην μου. Ίσως δὲ καὶ

»ἄλλα. «Ο, τι δέ, ἀνέφερα περὶ αὐτοῦ, ήτο εὖ προσφάτου τινῶν ἐπεισόδιον, τοῦ δποίου κατά τύχην ἐμνήσθην καὶ τὸ δποίον πολὺ πιθανὸν νὰ ἔτυχε κακῆς ἐρμη- νείας εὖ μέρους μου . . . ». Ορείαλα νά έθεσώ τα γεγονότα εἰς τους ἀναγνώστας τῶν Παναθηναϊκών διαστάσεων.

τῶν Παναθηναίων διὰ νὰ ἡξεύδουν τὶ συμβαίνει ὅσοι
ἔτυχε νὰ διαβάσουν τὸ κατηγορητήριον τοῦ κ. Μελᾶ.

ΚΙΜΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Φίλε κύριε διενθυντά,

ΘΕΔΑ νά πείσω τὸν διακεκομένον συνεργάτην τῶν «Παναθηναίων», τὸν κ. Ν. Χατζιδάκην, διτὶ ἡ Ἑλλὰς εἰνε ὡραία, διτὶ τὸ ἔχρον τοπίον τῆς Ἀττικῆς ἔχει μιαν πνευματικότητα ὀνειροφαστηρία, διτὶ ἡ ποιότητας τῆς φυσικῆς καλλονῆς τῶν τόπων αὐτῶν εἰνε ἀπὸ ταύς πρώτας ποιότητας τῶν δώρων ποὺ ἐμοίσασεν ὁ Δημηονγός. Ὁ κ. Χατζιδάκης δὲν θέλει νά πεισθῇ. Θέλει νά πειστή μάλιστα διτὶ ἡ ελληνικὴ λακάδα μ' ἔχει ναρκωσεῖ εἰς τοιούτον βαθμὸν ὥστε νόμη μεικτούρως τὴν δραστήτη Μίλα ἀπορίᾳ ὄμως μοῦ γενναῖται. Πώς συμβαίνει εἰς τοιαύτην περίστασιν οἱ πεισούστοιος ήλιοι-

δλίγα ξένα νερά, νά συμφωνοῦν μὲ τὸν κ. Χατζιάκην
οι οἱ περισσότεροι σικιατραφεῖς ξένοι, ζωγράφοι, συγ-
χωρεῖς, ποιηταί, esthetes, κάθε είδους, οἱ δηλαδή¹
οἱ εἰδίκοι ὀρμαλούλοις νά μὴ συμφωνοῦν μαζί του· Πόδ
δλίγον ἐτῶν ὁ πρόγκηψ Γρηγορεπετακού, ένιας έξαιρετο-
ύος ἀνθρώπου, καθηγητής τῆς Ἑλληνικῆς Φλοσοφίας

τούς το Πανεπιστήμιον τῆς Μόσχας, μοιάζων τὴν ἡσιτίαν
μεταξὺ τῆς μελέτης τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν μεγά-
λων περιηγήσεων, ἀνδρώπος ἴδιων πολλῶν ἀνθρώπων
τοστέα, μου ἔλεγεν μέσα εἰς τὸ ἔδροτερον τῶν ἐλληνι-
κῶν τοτίων, διτὶ μόνον ἔδδος ἔφθασε, νὰ ἔχηγγή την
ειλατωνικὴν ἔκφρασιν, δρομονίζων αὐτῆν πρὸς τὸ θεῖον
ερειβάλλον. Καὶ πάλιν ἔνας ἀλλαντοπώλης Ἐλβετός,

τὸν ὄποιον ἀναφέρει ὁ Μωρεάς, ἔφαλεν εἰς τὸν ποιητήν τὸ κατηγορητήριον τῆς ἐλληνικῆς αὐχμηρότητος καὶ ἀσχημίας. Δὲν ἐπιχειρῶ ἐννοεῖται νὰ μεταπείσω τὸν κ. Χατζεδάκην μὲ τὰ παραδείγματα που ἀνέφερα. Ἡδεῖ μόνον νάποδεξω ὅτι η λιακάδη δὲν ἔχει καὶ σύρον θυματουργὸν δημαρχόν, δῆσην φαντάζεται ὁ κ. Χατζεδάκης. "Αν τὸ παρεδεχόμουν θὰ ἡμουν τότε ἀναγκασμένος νάποδώσω καὶ εἰς τὰ λουκάνικα τοῦ Ἐλβετού συνοιλιτοῦ τοῦ Μωρεάς, αἰσθητικάς ίδιατητας ἀναρωτούσιον. Πρόγραμμα ποὺ δὲν θὰ ἥθελα.

"Εν τούτοις, ἀγάπητέ μου διευθυντά, παρακαλῶ νὰ διαβεβαιώσετε τὸν κ. Χατζεδάκην περὶ τῆς ἔξαιρετικῆς ιου υπολήψεως, καὶ φιλίας πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ ἔνα τοπία, διὰ τὴν ὄποιαν κρατῶ πάντοτε μίαν ίδιαιτέραν δέσιν κοντά εἰς τὸν θυμαδύσιμόν μου πρὸς τὴν ἐλληνικὴν ἔργασίαν.

*Il faut dans ce bas monde aimer beaucoup de choses
Pour savoir après tout ce qu'on aime le mieux.*

Αὐτὸς κάμνω καὶ ἔγω καὶ σᾶς σφίγγω τὸ χέρι.
ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΒΒΑΝΑΣ

10. The following table shows the number of hours worked by 1000 employees in a company.

—ΚΤΕΝΕΙΣ ὀναλύσεις τοῦ «Αρχιτέκτονος Μάρδα»

— τοῦ Παύλου Νιφάνα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκδόσεως οὐ βιβλίου του, δημοσιεύονται εἰς τὴν «Nuova Rassegna» ἀπὸ τὸν κ. Pio Cinti καὶ εἰς τὸν «Mercure de France» ἀπὸ τὸν κ. Philéas Lebesgue. Καὶ οἱ δύο ἔνοι κοιτικοὶ συμπίπτουν εἰς τὴν εὐρεσιν τραγικῶν τοιχειών, ίδιως εἰς τὴν γ' πρᾶξιν, που ἐνθυμίζουν τὴν ληπτήν την τραγῳδίαν. Ο κ. Λεμπέγκ διατυπώνει εικόνατερον τὴν ἀντίληψιν αὐτῆν μὲ τὰ Ἑγγῆς λόγια: «Ο . . . Νιφάνας, ὁ δηγούμενος ἀπὸ τὸν Ἰηρεύ, συνήτησεν τὸν δρόδον του τὸν Σοφοκλῆ τῆς Ἀντιγόνης καὶ τοῦ λίδιθόδος ἐπὶ Κολωνῷ.

Εἰς τὰ ίδια τεύχη τὸν ἄνω ξένων περιοδικῶν δημοσίευνον οἱ ίδιοι ἔνοι εὖμενες κοίσεις διὰ τὸν «Γυιόν οὐ Ήσπιου» τοῦ κ. Σπ. Μελᾶ, ἔξαιροντες τὸ Ισχυρόν λλαντον τοῦ νέου συγγραφέως καὶ διὰ τὰ διηγήματα οὐ ήμετέρουν διευθύντον «Σάν Ζωή καὶ σαν Παραμύθι». ἀ τελευταῖα ὁ κ. Λεμπέγκ χαρακτηρίζει ὡς ἀβράς διατογραφίας, ὅπου η δειξιότης τοῦ τεχνίτου κρύπτει τὸν κοιτον τῆς ἔκτελέσεως.

Ο πειοδικόν Νύσα Rassegna γράφει μός έξης περὶ τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὰ «Παναθήναια» ἄρχοντος κ. κ. Χ. Χρηστοβασίλην Ἡ Ἡπειρος. «Ο Χ. Χρηστοβασίλης ἀρίνει πρὸς στιγμὴν τὴν εὐχαριν καὶ εὐ- ματτον ἐημότικην γλώσσαν τῶν ζωντανῶν καὶ ἀφε- ὕν «Διηγμάτων» του καὶ εἰς γλώσσαν σοθαρῶ- ασσικὴν ὅμιλει ἔν τινι ἄρχοφῳ, πληρεὶ ἀποδεῖξεων καὶ φόδν παραπομπῶν, περὶ τῆς Ἡπείρου του. Τὸ ἄρχοντος εἰλεῖ ν ἀποδεῖξη πῶς ἡ Ἡπειρος εἶναι ἐθνικᾶς χώρας τ ἔξοχὴν Ἑλληνικὴ καὶ νά ἔξεγειρη τὰς ἐνεργείας ἐλλήνων ὅπως μη ἀπολεσθῶν οἱ γενναῖοι ἡπει- τικοί πληρωμοὶ διὰ τῶν προσπαθειῶν ἄλλων ἐπι- ομικῶν φιλῶν».

ΗΝ Πεμπτην 14. Φεβρουαρίου, εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Πανεπιστημίου «Ιπποκράτες», ἔκαμε τὸ ἐναρκτήματι μάθημα δὲ ὑφηγητῆς τῆς Νευρολογίας κ. Μιλτίος Οἰλονομάχης, διμήνιος περὶ «τῶν προόδων τῆς γχονούντος νευρολογίας καὶ ψυχιατρικῆς». Τὸ θέμα τὸ πολὺ ἐνδιαφέροντον ἐπειδὴ τὸ

Το νέα μα το πολύ ενδιαφέρον, ἐπραγματεύθη ὁ κ. κονομάκης μὲ πολλήν ικανότητα ἀκολαύπτουσαν τὸν μελετητὴν καὶ γνώστην τῆς ἑπτοτέμης. Διεξῆλθον κατὰ σειρὰν τὰς κατὰ τὴν τελευταῖαν ἴδιως *εἰστιας* γενομένας προόδους εἰς τὴν ἀνατομίαν, φυσιογίαν, πονοδοκιγήν ἀντοτομίαν, διαγνώστικὴν καὶ θεατικὴν τοῦ κλάδου τούτου τῆς Ἰατρικῆς. Αἱ πρόδοδοι ταῦτα ὄφειλονταν κυριότερες εἰς τὴν μεγάλην ἀνάπτυξιν

τῆς ίστολογικῆς καὶ μικροσκοπικῆς τέχνης τοῦ νευροκούν συστήματος, εἰς τὴν ἀπόκτησιν πληρεστέρων ἔξεταστικῶν καὶ διαγνωστικῶν μέσων καὶ εἰς τὴν εὐεργετικήν ἐπίδρασιν τῶν διαφόρων τρόπων τῆς φυσιθεραπείας (ἥλετροθεραπείας, ήδροθεραπείας, μηχανοθεραπείας κλ.).

Ἡ ψυχιατρικὴ ἐπίσης ἀπέβαλε τὸν τυραννικὸν ζῆγον τοῦ δογματισμοῦ καὶ τὰ «αὐτῷ εἰσά», ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἡξιώσεις νόηγοντα πολλῷ τὴν κλινικήν παρατήρησην, τὸ μαθησκοπίον καὶ τὸ πειραμα, τὰ μέσα δηλ. ἔκεινα τῆς ἐρεύνης, διὰ τῶν ὅποιων προήχθησαν καὶ οἱ λοιποὶ κλάδοι τῆς ιατρικῆς, καὶ κατενόησεν, ὅτι τὰ προβλήματα αὐτῆς, καθὼς καὶ τῆς λοιπῆς ιατρικῆς, δύνανται μόνον παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀρρώστου νά λυθῶσι.

Ιδιαιτέρως ἐπέστησε τὴν προσοχήν τοῦ ἀκροατηρίου εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς διαφωτίσεως τοῦ πολλοῦ κόσμου περὶ τῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ περὶ τὴν φύσιν καὶ θεραπείαν τῶν ψυχικῶν νόσων κρατούντων, διότι περὶ τὸ κεφαλαῖον τοῦτο ἀκριβῶς συσσωρεύονταν αἱ πλεῖσται δεισιδαιμονίαι καὶ κοινωνικαὶ προλήψεις. Ή τοιαύτη δὲ διαφωτίσις καὶ ἐκλαϊκεύσις τῆς ἐπιστήμης, οὐ μόνον χάριν τοῦ γοήτεου αὐτῆς ἐπιβάλλεται, ἀλλὰ ἀποτελεῖ ἐπείγουσαν κοινωνικὴν ἀνάγκην πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πασχόντων, οἵτινες εἶνε ἐκτείνεινειν εἰς τὰς οἰκτρὰς καὶ ἀνεπανορθώτους πολλάκις συνεπειταὶ τὴν ἐπικρατερῶν προλήψεων. «Οἱ πάσχον τὰς φρένας, εἴπεν, θεωρεῖται κοινῶς ὡς ἔχων ἀνάγκην τῶν εὐχῶν μᾶλλον τῆς ἐκκλησίας, αἵτινες διὰ τοῦ ιερέως ἀπονεμόμεναι, συντελουσῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐπίτασιν τοῦ τυχὸν ὑφίσταμενούν θρησκευτικοῦ παραληγήματος, τότε δέ μόνον παραβίδεται εἰς τὰς κείφας τοῦ Ιστορίου, ὅταν μετὰ μακρὰν τῆς νόσου διάρκειαν καταστῇ ἀφόρτος εἰς τὴν οἰκογένειαν — ἀλλὰ καὶ ἀνίατος πλέον. Πάσχων δὲ μελαγχολίαν, περιμέτεται χάριν ἀναψυχῆς ἀνὰ τὰ θυριβόδη κέντρα τῶν διασκεδασῶν ὑπὸ μωρῶν καὶ ἀπαιδεύτων συγγενῶν, οἵτινες ἀδύνατοντες νά ἐννοήσωσι τὴν ἐνεργειτὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀπομονώσεως καὶ ἐν τῇ κλίνῃ ἀναπαύσεδος, προτιμούν νά ὑποβάλλωσι τῷ πάσχοντα οἰκείον εἰς τὴν ίδιαν αὐτῶν θεραπευτήκην, μέχρις δύο τον ἡ μοιραία εἰς αὐτοκτονίαν ἀπόληξις κατέβιεν αὐτοῖς, λίαν ἀργά δυστυχῶς, τὴν ὁλεθρίαν αὐτῶν πλάνην».

Ο φίλος συνεργάτης μας κ. Π. Κ. Βιζουκίδης γρά-
φει εις τὴν *Πρόσδοτον* τῆς Κων/πόλεως τῆς 8
Φεβρουαρίου περὶ τῆς ἔδρας τοῦ Ἀττικοῦ Δικαίου ἢ
ὅποια ἴδιανθη εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον. Τὴν
ἴδιουνταν τῆς ἔδρας ὁ Βιζουκίδης λιαφετεῖται μὲν ἐνθου-
σιασμόν. «Αλλά ύπάρχει καὶ ἑτέρα ἐποψίς τοῦ ζητήμα-
τος, γράφει, λίαν διλιβερά, ἡ ἐποψίς τῆς ἐπιτολαιοτη-
τος καὶ τῆς ἀκρισίας, ἡτις διακρίνει ἀποφάσεις τινάς.
Πώς ἄλλως ταῦτα να χαρακτηρίσῃ τις τὴν ἀπὸ τοίνος καθιε-
ρωθεῖσαν ἀρχὴν ὅπως δημιουργήνται ἀκαδημαϊκαὶ
ἔδραι διὰ τὴν διδασκαλίαν μαθημάτων ὅλως ἐπιβοη-

εργάσαι στα την απολογία μας παρακαλούμενοι θυλάς επιφρονή
θητικών, ήνα μη είτε κοσμητικών, ένφ' πελεσταί ειδίκα
μαθήματα της πρότης ανάγκης ούδεμιας ἀξιοῦνται
προσοχής; Ιδρυνται ἔξαφνα ἐδρα τῆς στατιστικῆς, ἐνῷ
ούσωνδεότεστα φίλοσοφα μαθήματα παραμελούνται
ἐνώνυμας προστοιμάζεται ἐδρα τῆς λατρείας ἀχαιολο-
γίας, ἐνῷ σημαγτικάτατοι κλάδοι τῆς λατρείας ἑτα-
στημης χωλαινούνοι η ἐντελῶς παρορῶνται καὶ ἡδη
δημιουργεῖται ἐδρα τοῦ ἄττικου δικαίου, καθ' ἣν ἐπο-
χῇ δίκαια, τὰ νῦν ἴσχουντα, καθὼς τὸ βυζαντιονικὸν, τὸ
εὐκλησιαστικὸν καὶ ὅλα, εἰναι αὐτόχθονη τέρατα inco-
gnita εἰς τε τοὺς διδάσκοντας καὶ τοὺς διδάσκομένους,
τοὺς μέλλοντας ν' ἀπονείμασιν ἐν τῇ πολιτείᾳ την
δικαιούντην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων γόμων. Φροντί-
ζομεν περὶ τῆς χρυσῆς διακοσμήσεως τῆς στέγης τοῦ
οἰκοδόμηματος ποιν ἡ στερεόθωσμεν ἀσφαλῶς αὐτὸ-
τὸ οἰκοδόμημα».

— ΣΙΣ τά Νέα Γεωπονικά του Ιανουαρίου δ. κ. Στυρ. — Χασώτης γράφει διὰ τὸ κτενάγκαθον, συνιστών ὑπὸ ὡς πολύτιμον φυτὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Εἰναι φυτὸν ἀρχῆς διετοῦς. Εἰς δὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν κεφαλίδων ὅφτον ἀντὸν σχηματίζεται ἐν εἶδος χτένι, τὸ δόποιον εταφαίριζονται οἱ φραντούργοι τοποθετοῦντες ἀντὸν εἰς αὐλινδρούς διὰ νὰ κτενίζουν τὰ διάφορα ὑφάσματα. Ηθέλοσαν νὰ ἀντικαταστήσουν τὰ κτενάγκαθα διὰ εταλλικῶν καὶ ἀπέτυχον διότι λείπει ἀπ' αὐτῷ ἡ ἐλατικότης. Εἰς τὴν Ἑλλάδα δοκιμάζομενα θὰ εὐδοκιμήσουν ἀφεύκτως. Οἱ σπόροι ἐπίστης του κτεναγκάθου φρησμοποιοῦνται ὡς τροφὴ διὰ τὰς δρυνθας. «Ἐνα τρέμμα ἐν ἐπιτυχίᾳ παραγεῖ 100—150 χιλιόγραμμα εφαλίδων, ἀπόδιδει δηλ. 80—120 φρ. πρόσδοδον, καὶ 400κάρδες σπόρου ὀξείας δρ. 6—8.

κ. Μαυρίνιος Μνώ^τ γράφει εἰς τὴν «Revue» διὰ τὴν τελευταῖν τραγῳδίαν τοῦ Δ'^τ Ἀννούντσιο^τ Ἡ^ταῖς. Καὶ λέγει: Ἡ Νᾶς εἰναι ἔνας θρῦλος ποιητικός, πατόμητα ἐπικόν μὲ διάλογον, ἀλλὰ ἀληθινὸν δρᾶμα εἰναι. Υπὸ μερικαὶ ἐπένθεις τὸ δέατρον τοῦ Δ'^τ Ἀν-^τούντιο^τ ἐνθυμήσει τὸ Βίκτωρος Οὐγκώ. Ἀλλὰ^τ ὁ ὑγκώ δοσον καὶ ἀνέφαντη ἐπαναστατικὸς εἰς τὴν ἐπο-^τήν του εἰς τὸ δέατρον, ἐν τούτοις δὲν κατέλιπε τοὺς ανονάς τῆς δραματικῆς τέχνης δοσον δ^τ Δ'^τ Ἀννούντσιο. Οἱ Βουργράφοι^τ ὅμως ὅπου η ποιητική φαντασία τοῦ ὑγκώ παρεστράστησε, δὲν στέκοντα πλέον εἰς τὴν σκη-^νήν. Δεν ἀμφισβήτη τὴν ἐπιτυχίαν τῆς Ηγού. Μοῦ φα-^τεται μάλιστα πολὺν ποιητικὴ μὲ τὴν ποιητικὴν γλῶσσαν ὡν δ^τ Δ'^τ Ἀννούντσιο, μὲ τὴν τραγικὴν σκηνὴν ποὺ ζω-^τενει τὸ ἔργον, μὲ τὸν πατριωτικὸν ἐνθουσιασμόν, ἀλλὰ^τ ὑπὸ ἐπόψιν τεχνίν^τ Ἡ Νᾶς δὲν ἀποτελει πρόσο-^ν εἰς τὸ δέατρον τοῦ Δ'^τ Ἀννούντσιο. Τι ἀσύναρτησία. Σ τὰς εἰνώνας ποὺ ἀλληλοδιαδέχονται μὲ ἀστραπαίαν μάχητα: φόνοι, χοροί, πομπαί θρησκευτικαὶ καὶ ολιτικαὶ, μονομαχία ἀδελφοτόνος, μαρτύρια παντὸς δους, ἐκρήγεις λαϊκοῦ ἐνθουσιασμοῦ, λαϊκοῦ μίσους, λαϊκοῦ πένθους. Λο^τ Δ'^τ Ἀννούντσιο εἶναι βεβαίως ποιη-^της, ἐπικός καὶ λογικός. Καὶ ἔνας τέτοιος ποιητής μπορει νά ἐπιτυχη εἰς τὸ δρᾶμα ἀλλὰ μὲ πολλὴν προσ-^τάθειαν. Καὶ ἀρχιτ^τω νά σκέπτωμαι, δτι τὸ πιεῦμα τοῦ εγάλου Ιταλοῦ ποιητού θά είχε πολὺ μεγαλειτέραν τιτυχίαν ἀλλού παρά εἰς τὸ δέατρον.

ΤΙΣ την «Φιλολογικήν Ἡχώ» τού Βερολίνου διά Κούντρ
— Μάρτενς ἀφιερώνει διάλογον μελέτην διὰ τὸν
οἰητῆν καὶ δραματικὸν συγγραφέα Φράνς Βέντεκυντ
οὗ δηπότισ αὐτὴν ἔργον ἐπροκάλεσαν τόσας ἐπινέθεσις ἐναν-
τού του εἰς διάλογον τὴν Γερμανίαν ἐκ μέρους τῶν
απόδρων κριτικῶν.

Καὶ πράγματι οἱ κριτικοὶ ἡσαν ἀνηλεῖς διὰ τὸν ἐντεκίντ. Δέν ἀφῆκαν ἔργον του χωρίς νά τὸ κτυπή-
ουν δημι διότι ἐστερείτο δυνάμεως ἀλλὰ διότι τὸ εὑρι-
καν γοραιμένο με τὴν τεχνοτροπίαν τῶν ποιητῶν τῆς
αρχαικῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἔξαλλον τὰ ἔχαρακτήρικαν, ὡς
τευνα καὶ διαβολικά.

Ὀπωσδήποτε κατά τὸν Μάρτιν τὰ ἔργα τοῦ Βέντε-
ντ μολονότι δὲν εἶναι βεβαιώς διὰ νεάνιδας καὶ κυ-
ας, δεν ήσαν ἄξια καὶ τόσης περιφρονήσεως καὶ
αφανωνωρίεως ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκδόται τῶν συγ-
διδόνων ἔχουσαν ποταμικῶν λεξικῶν νὰ πάραλειψουν ἐκου-
νως τὸ ὄνομά του.

ΕΞΕΔΟΘΗ ἔνα βιβλίον τὸ δποῖον περὶ λαμβάνει ὀλας τὰς ἀνεκδότους σημειώσεις καὶ χειρόγραφα τοῦ αὐτοκόμῳ Λεοπάρδῃ, ποὺ εὑρίσκοντο εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Νεαπόλεως. Μὲ τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν δὲν ένει τώρα τίτοτε ἄγνωστον ἐκ τῆς παραγωγῆς τοῦ σεγάλου ποιητοῦ.

Εἶνε γνώστον διὰ τὸν Λεοπάρδη διτὶ μία ἀπὸ τὰς σεγαλειτέρας θλίψεις του ἦτο ἡ πλήρης ἐγκατάλειψις

του ἀπὸ τοὺς οἰκείους του καὶ ἴδιως ἀπὸ τὴν μητέρα του. Ἡ γυναῖκα αὐτῇ ἡ τόσον ψυχρά, ποτισμένη ἀπὸ τὸν καθολικισμόν, δὲν ἥσθιατο πράγματι καμίαν ἀγάπην εἰς τὰ παιδιά της.

Εἰς ἔνα τὸν γράμμα χρονολογούμενον ἀπὸ τὸ 1830 δὲ Λεοπάρδι γράφει εἰς τὴν μητέρα του — ἡ δύοια δὲν ἥθελε να πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀσθένειαν τοῦ υἱοῦ της. «Ἐδύχομαι φλογερῶς νὰ πενθάνω διὰ νὰ πεισθῆς ἐπὶ τέλους ὅτι εἶμαι πραγματικῶς ἀσθενής».

Ο Γερμανὸς συνθέτης Φέλιξ Βαϊγκάρτνερ ἐις μίαν τοῦ μελέτην δημοσιεύθεισαν ἐσχάτως περὶ τῆς «Συγχρόνου Μουσικῆς» λέγει ὅτι εἶνε καιρὸς πλέον νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ἰσχυρὸν καὶ ὑγιῆ τὸν δὸν ἀφορᾶ τὴν συμφωνικὴν μουσικὴν. Εἰς τὴν μελέτην τοῦ αὐτῆν δὲν ὅμιλετ σαφῶς περὶ τοῦ Στράους τοῦ συνθέτου τῆς «Σαλώμης» ἀλλ᾽ ἐκ τῶν γραφομένων τοῦ αἰσθάντα κανεὶς ὅτι αὐτὸν ἔχει ὑπ' ὅψει τοῦ ὅταν διμιλεῖ περὶ μερικῶν «μουσικῶν ὄργιων».

Εἶνε, λέγει, μέγιστον σφάλμα τὸ νὰ θέλῃ ἔνας συνθέτης νὰ ὑποβάλῃ εἰς τοὺς νόμους τῶν ἥχων πρόγματα τὰ δύοια εἰνε ἔκτος τῆς σφαιρᾶς τῆς μουσικῆς, διότι εἰνε ἀδύνατον ἡ ζωγραφικὴ νὰ γίνη μουσικὴ. «Ἡ γέννησις τοῦ κακοῦ εἰνε ὁ Βάγνερ. Ἀλλ᾽ ἐκεῖνοι ποὺ ἔξηλθον παντὸς ὄρίου εἰνε οἱ μυμηταὶ τοῦ.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Νέος πολύτιμος λίθος προστίθεται εἰς τοὺς ἔως τῷρα γνωστούς, ἡ οὐρανότερα. Ἀνεκαλύψθη εἰς τὴν Καλλιφρούνταν καὶ ἔχει τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ πρώτες οὐρανόπτερες ἐπωλήθησαν πολὺ ἀκριβά. Τὸ ίδιατερον πρασόν των εἰναι ὅτι οὐρανόπτερα ἔχει συγχρόνως διαφόρους ζωηρὰς ἀποχρώσεις.

Ο Πανιώνιος Γυμναστικὸς Σύλλογος Σμύρνης προηγύστει διὰ μὲν τὴν 23 Ἀπριλίου 1908 Σχολικὸς ἀγῶνας δόπον συμμετέχουν τὰ σχολεῖα τῆς Σμύρνης, τῶν περιχώρων καὶ τῶν λοιπῶν πόλεων τοῦ ἑστατεροῦ, διὰ δὲ τὴν 18, 22 καὶ 25 Μαΐου Πανιώνιος ἀγῶνας εἰς τοὺς διποίους γίνονται δεκτοὶ μόνον φίλαθλοι, ἐπιστημώς ὀντιτροσωτεύοντες τὰ σωματεῖα εἰς τὰ δύοια ἀνήκουν. Αἱ ἐγγραφαὶ λήγουν τὴν Κυριακὴν 4 Μαΐου 7 μ. μ. Ἡ κρίσις τῶν ἀγώνων γίνεται συμφώνως με τοὺς νεωτέρους κανονισμούς τῆς ἐν Ἀθήναις Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν ἀθλητικῶν καὶ γυμν. Σωματείων.

Ἡ Νέα Ζωὴ τῆς Ἀλεξανδρείας δημοσιεύει ἐν συνεχείᾳ μυθιστόρημα τοῦ συνεργάτου μας κ. Α. Παπαδιαμάντη, Τὰ Ράδια⁹ Ακρογύλαμα.

Ο πρίγκιψ Γεώργιος καὶ ἡ πριγκίπισσα Μαρία Ἰδρυσαν ἀπότικον ἀθλητικῶν ἀγώνων μεταξὺ τῶν διαφόρων Σχολῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἀπαντῶν δὲ Σάθας εἰς τὴν ὀρθαίαν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, διὰ τῆς δόποις ἐλυτρώθη ἡ βιβλιοθήκη τοῦ ἀπὸ τὰ χέρια τῶν τοκογλύφων, προστείνει νὰ κεφαλοποιηθοῦν αἱ γενόμεναι εἰσφροδαι τῶν ἰδιωτῶν καὶ ἐκ τοῦ τόκου αὐτῶν νὰ δρισθῇ ἵστορικὸν καὶ γεωγραφικὸν βραβεῖον εἰς ἀμοιβὴν ὀρισμένων προτοτύπων μονογραφιῶν διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ Γένους κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους. Τὸ σχηματισθὲν ποσὸν δὲν ἀρκεῖ βέβαια διὰ τοιούτον σκοπὸν ἀλλ᾽ ὑπάρχει ἐπλίς νὰ ἀνέση μὲ νέας προσφροδάς.

Περιμένεται τὴν σαρακοστὴν εἰς τὰς Ἀθήνας δὲ γάλλος τραγῳδός Μουνέ Συλλύ, γνωστὸς εἰς τοὺς ἀθηναῖους ἀπὸ τὴν θριαμβευτικὴν παράστασιν τοῦ Οἰδίποδος εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον.

Εἰς τὸ Γαλλικὸν περιοδικὸν «Roman et Vie» δημο-

σιεύνται μεταφράσσεις μερικῶν σπάτσων τοῦ κ. Παύλου Νιφάνα ἀπὸ τὴν παλαιὰ σειρὰν τὴν φέρουσαν τὸν τίτλον «Μέ το Κοδάκ».

Μετὰ τὴν «Μαρίαν Πεντάγιωτοσσα», ποὺ ὅτι παραστατικὴ τὸ ἐρχόμενον καλοκαῖτο, ὁ συνεργάτης μας κ. Παύλος Νιφάνας, ἐτομάζει νέον δραματικὸν ἔργον. Τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Νιφάνα φέρει τὸν τίτλον «Τὸ Χελιδόνι».

«Ἡ Πατοίς» εἶχε ἀρχίση νὰ δημοσιεύῃ τὴν Κερένια Κούνλα μινιστόρημα τοῦ κ. Κ. Χρηστομάνου, τοῦ συγγραφέως τοῦ Βιβλίου τῆς Αντοκρατορίας Ἐλισσάβετ. Καὶ ἔξαφνα εὐθέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διακόψῃ τὴν δημοσίευσιν πρὶν τελείωσῃ τὸ μυθιστόρημα.

Τὸ Βασιλικὸν Θέατρον προαναγγέλλει τὴν Θεοδώραν τοῦ συνεργάτου μας κ. Γ. Β. Τσοκοπούλου.

«Ἔχουν καὶ τὰ ζῶα τὴν ιστορίαν των χάρις εἰς τοὺς μεγάλους δύνδρας ποὺ τάγκασσαν. Οἱ σκύλοις τοῦ Νεύτωνος, διαιμάντης, εἶναι γνωστός, χάρις εἰς τὴν στοργὴν τοῦ μεγάλου μαθηματικοῦ. Οἱ διαιμάντης εἶχε τὴν μανίαν νὰ σχίξῃ τὰ χαρτιά τοῦ Νεύτωνος καὶ πάντα ἐπτριμούσε δοσα χαρτιά είχαν ἀριθμούς. Ο Νεύτων δὲν ἔπαινε διὰ τοῦτο νὰ τὸν αγαπᾷ καὶ τὸν συγχωρούσε τὴν ίδιωτοτοίαν αὐτῆν.

Ο Μαζαρίνος εἶχε δύο ζῶα ὁγατημένα του: ἔναν σπινόν ποὺ πήγαινε καὶ κούργιαζε ἐπάνω στὸ χέρι του καὶ μὰ μαῦρο ποὺ ενέβιστε τὴν ἱσχύα της ἐπάνω στὸν δῶμαν τοῦ καρδιναλίου-πούσοργον.

Ο Δονυάδης πατήρ, πλέον ίδιότροπος, εἶχε ἔνα δόνιο καὶ κάποτε τὸ ἔπαιρνε μαζί του δεμένο μὲ μὰ μικρὴ ἀλυσίδα. Καὶ γιὰ νὰ τὸ κάμη νὰ σωπαίη, τοῦ ἔδινε κρέας ώμὸ που εἶχε πάντοτε στὴν τοέπη του.

Ἐξεδόθη εἰς τὴν Βιβλιοθήκην Σαρπαντίε εἰς τὸ Παρίσι μεταφρασμένη γαλλικά. Η Πάπιασσα Ιωάννα τοῦ Ροΐδη. Η Ἑλληνικὴ ἔκδοσις εἶχε πρὸ πολλοῦ ἔξηγητηλμένην.

ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν «Παναθηναίων»
— ἀδείᾳ τοῦ· «Υπονομείου —

Ἐπιρηγούμενων είσφορῶν Δρ. 2.266.40
Χρῆστος Μπαχώμης » 2.—
Δρ. 2.268.40

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Δδα Α. Κρήτην.—Μήν παρεξηγήσετε τὴν οιωπήν μας. Ἡξέρετε σὲ πόσα γράμματα ἔχομε ν' ἀπαντήσωμε. Γιὰ περισσότερη εὐκολία σᾶς γράφομε ἔδω. Λοιπόν, μήν ὑποβιβάζετε τὸν ἑαυτόν σας ἡ μᾶλλον μὴν πειράζεσθε. Γιὰ τὸν ἔναν εἶναι ζήτημα στιγμῆς, γιὰ τὸν ἄλλον ζήτημα χρόνου. «Ἄν ήσθε πολὺ νέα, γιατί νὰ βιάζεσθε νὰ δημοσιεύσετε; Θὰ τὰ βλέπετε ἐπειτα ἀπὸ καιρὸν μὲ κάποια μελαγχολία. Μὲ τὸ νὰ εἶναι ὁ τεχνίτης αὐστηρὸς στὸν ἑαυτόν του, πάντα κερδισμένος θὰ μείνη.

Δδα Λ. Σμύρνην.—Γράμμενα μὲ κάποιο αἰσθήμα καὶ μὲ κάποιο γοῦστο, ἀλλὰ λεπτεῖ η μορφή ἡ καλλιτεχνική. Οταν ἔλθῃ καὶ αὐτή, τότε μὴ διστάσετε. Θὰ εἶναι καλά.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πλάσσα καὶ Ζωὴ, Ἐλισαίου Γιανίδη. (Ἐκδοσις τοῦ ἀδεοφάτου τῆς ἑθνικῆς γλώσσας). Ἀθήνα δρ. 2.

Οι Αλυσίδες, Δημ. Π. Ταγκόπουλον, δρᾶμα. Ἀθήνα γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ» δρ. 3.